

Zmiany w prawie i ich wpływ na otoczenie biznesowe

ZASTRZEŻENIE:

NINIEJSZY DOKUMENT ZOSTAŁ PRZYGOTOWANY PRZEZ KANCELARIĘ WARDYŃSKI I WSPÓLNICY WYŁĄCZNIE W CELACH INFORMACYJNYCH I NIE STANOWI PORADY ANI OPINII PRAWNEJ. MIMO ZACHOWANIA NAJWYŻSZEJ STARANNOŚCI KANCELARIA WARDYŃSKI I WSPÓLNICY NIE BĘDZIE PONOSIĆ ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA SKUTKI DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W OPARCIU O JAKIEKOLWIEK STWIERDZENIA ZAWARTE W NINIEJSZYM DOKUMENCIE, A NADTO NIE MOŻE ZAGWARANTOWAĆ DOKŁADNOŚCI LUB PRZYDATNOŚCI INFORMACJI Z NIEGO WYNIKAJĄCYCH.

SPIS TREŚCI

Postępowanie administracyjne	4
Bankowość i finanse	5
Przestępstwa gospodarcze	11
Rynki kapitałowe	17
Prawo konkurencji	20
Prawo spółek i transakcje	21
Prawo pracy	25
Energia	29
Prawo ochrony środowiska	33
Prawo zamówień publicznych	36
Prawo własności intelektualnej	38
Life science i rolnictwo	42
Postępowania sporne	44
Nowe technologie	47
Nieruchomości i prawo budowlane	50
Podatki	52
O kancelarii	59

Nowelizacja Kodeksu postępowania administracyjnego, Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi i ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji związana z ustawą o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: ustawa weszła w życie 25 listopada 2018 r. ▶

Nowelizacja umożliwia zarządcy sukcesyjnemu, a następnie spadkobiercom zmarłego wstąpienie do postępowania administracyjnego i sądownoadministracyjnego. Określa też dodatkowe przesłanki ustanowienia kuratora dla spadku oraz zawieszenia i podjęcia postępowania w przypadku śmierci strony postępowania. Zmiany w postępowaniu egzekucyjnym w administracji umożliwiają prowadzenie egzekucji przeciwko przedsiębiorstwu w spadku podczas trwania zarządu sukcesyjnego.

Możliwe skutki

Zmiany mają zagwarantować efektywne prowadzenie spraw przedsiębiorstwa po śmierci strony postępowania przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony zarówno praw spadkobierców jak i interesu publicznego. Możliwość wszczęcia i kontynuowania postępowania egzekucyjnego po śmierci przedsiębiorcy w stosunku do majątku przedsiębiorstwa pozostającego w zarządzie sukcesyjnym może zwiększyć skuteczność procedury egzekucyjnej w administracji.

2

Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego; ograniczenie przywilejów banków

adresaci zmiany

• bankowość

Status: trwają prace nad projektem

Rządowy projekt obejmuje kompleksową nowelizację Kodeksu postępowania cywilnego. Planowane jest między innymi zniesienie uprawnień banku do uzyskania tytułu wykonawczego w postępowaniu nakazowym na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych. Proponowana zmiana jest konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego, na podstawie którego bankowy tytuł egzekucyjny, jako dokument prywatny banku, został uznany za niezgodny z Konstytucją. Proponowana nowelizacja znosi tym samym utrzymujący się do tej pory przywilej banku do uzyskania tytułu wykonawczego na podstawie własnego dokumentu prywatnego.

Możliwe skutki

Przeforsowanie proponowanej zmiany w postępowaniu nakazowym bezpośrednio wpłynie na wydłużenie czasu egzekucji wierzytelności przez bank. Poskutkuje to również wzrostem kosztów związanych z koniecznością rozpoznawania sprawy w zwykłym postępowaniu sądowym, które ostatecznie będzie musiał ponieść dłużnik. Banki będą mogły również zacząć wymagać wystawiania innych form zabezpieczeń usprawniających dochodzenie wierzytelności, czyli na przykład weksli, które również mogą stanowić podstawę wydania tytułu wykonawczego w szybkim postępowaniu nakazowym.

3

Nowelizacja ustawy o Funduszu Wsparcia Kredytobiorców

adresaci zmiany

• bankowość

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Projekt został przygotowany przez Prezydenta i jest odpowiedzią na zaistniały kryzys dotyczący kredytów walutowych, czyli kredytów hipotecznych denominowanych lub indeksowanych w walutach innych niż złoty. Projekt zmienia zasady funkcjonowania Funduszu Wsparcia Kredytobiorców, wydzielając z niego odrębny Fundusz Restrukturyzacyjny, którego środki przeznaczone zostaną na dobrowolną restrukturyzację kredytów walutowych. Fundusz Restrukturyzacyjny będzie zasilany ze środków kredytodawców proporcjonalnie do posiadanego portfela kredytów walutowych. Każdy kredytodawca może wnioskować o przyznanie swojemu kredytobiorcy środków wpłaconych do Funduszu tylko do wysokości swojej wpłaty. Jeśli kredytodawca nie wykorzysta całości swoich środków, Rada Funduszu może je przydzielić do wykorzystania pozostałym kredytodawcom.

Możliwe skutki

Przyjęte rozwiązania mają skłaniać kredytodawców do restrukturyzacji kredytów walutowych. W praktyce każdy taki kredytodawca będzie zobowiązany wpłacać środki do Funduszu Restrukturyzacyjnego. Jeżeli nie zostaną one wykorzystane na restrukturyzację jego klientów, to trafią do puli, którą będą mogli wykorzystywać klienci innych banków.

Zgodnie z projektem niemożliwe będzie wypowiedzenie umowy kredytu w trakcie rozpatrywania wniosku klienta do banku.

4**Dodatkowe klauzule abuzywne**

adresaci zmiany

- bankowość
- obrót wierzytelnościami

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Ustawa została zaproponowana przez grupę członków opozycyjnego klubu parlamentarnego. Projekt ustawy rozszerza katalog klauzul abuzywnych w umowach z konsumentami o dwa postanowienia występujące w umowach o kredyt indeksowany lub denominowany w walucie obcej.

Możliwe skutki

Wprowadzenie wnioskowanych klauzul do katalogu oznaczałoby, że kredytobiorcy mogliby kwestionować je przed sądem i w efekcie doprowadzić do ich unieważnienia. Ustawa miałaby działać wstecz – ochrona konsumentów obejmowałaby również umowy zawarte przed wejściem w życie ustawy. Wprowadzenie jej w życie mogłoby kolidować z postanowieniami nowej prezydenckiej ustawy o kredycie hipotecznym (obowiązuje od 22 lipca 2017 r.).

5**Ustawa antylichwiarska**

adresaci zmiany

- bankowość
- obrót wierzytelnościami
- sektor pożyczkowy

Status: trwają prace nad projektem

Projekt ustawy znacząco obniża maksymalne pozaodsetkowe koszty pożyczek (takie jak opłaty i prowizje pożyczkodawcy) ustalone w ustawie o kredycie konsumenckim, tym samym wpływając na rentowność tego typu pożyczek.

Ustawa:

- obniża maksymalne ograniczenie pozaodsetkowych kosztów kredytu ze 100% do 75% całkowitej wysokości kredytu,
- wprowadza ograniczenie maksymalnej kwoty zabezpieczenia, do której można dochodzić spłaty świadczenia pieniężnego (dotyczy to nie tylko umów z konsumentami).

Naruszenie postanowień proponowanej ustawy będzie podlegało nowym sankcjom karnym.

Możliwe skutki

Projekt ustawy jest w trakcie konsultacji między różnymi komisjami rządowymi. Po wprowadzeniu ustawy niedozwolone będzie ustanawianie zabezpieczeń wierzytelności (np. zastawów rejestrowych, hipotek), których suma maksymalnych kwot zabezpieczenia będzie przewyższać ustawowe ograniczenie. Zaproponowane zmiany są ważne i szczególnie istotne dla przedsiębiorców działających na rynku krótkoterminowych kredytów i pożyczek konsumenckich.

6

Ograniczenia w dochodzeniu przedawnionych roszczeń

adresaci zmiany

- bankowość
- obrót wierzytelnościami
- sektor pożyczkowy

Status: ustawa weszła w życie 9 lipca 2018 r.
(poza art. 4, który wszedł w życie 9 września 2018 r.)

Celem ustawy jest skrócenie 10-letniego okresu przedawnienia i ochrona konsumentów przed dochodzeniem przedawnionych wierzytelności. Nowy termin przedawnienia roszczeń wynosi 6 lat zamiast 10 lat, z wyjątkiem roszczeń o świadczenia okresowe i wynikających z działalności gospodarczej, który nie uległ zmianie i wynosi 3 lata. Dodatkowo zmienił się sposób liczenia terminów przedawnienia – co do zasady koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego.

Ponadto, w stosunku do konsumentów, ustawa znosi konieczność podniesienia zarzutu przedawnienia – sąd bada z urzędu, czy minął termin przedawnienia dochodzonej wierzytelności. Jednakże w wyjątkowych okolicznościach, jeżeli będą tego wymagać względy słuszności, sąd będzie mógł nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia.

Możliwe skutki

Ustawa wprowadza istotne zmiany w zasadach dochodzenia roszczeń, skutecznie ograniczając termin na ich dochodzenie. Nowa regulacja wpływa na obrót wierzytelnościami. W szczególności może zmniejszyć zainteresowanie sekurytyzacją niektórych portfeli wierzytelności wobec konsumentów w szczególności ze względu na to, że co do zasady po upływie terminu przedawnienia wierzyciel nie będzie mógł domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego mu przeciwko konsumentowi.

7

Zmiany w postępowaniu egzekucyjnym

adresaci zmiany

- obrót wierzytelnościami

Status: ustawy wejdą w życie 1 stycznia 2019 r.

Nowa ustawa o komornikach sądowych z dnia 22 marca 2018 r. oraz ustawa o kosztach komorniczych z dnia 28 lutego 2018 r. wprowadzają liczne zmiany do postępowania egzekucyjnego. Najistotniejsze z punktu widzenia wierzycieli jest wprowadzenie dodatkowych opłat za czynności komornicze (np. opłaty za poszukiwanie majątku dłużnika, która wyniesie 100 zł, czy opłaty za umorzenie postępowania egzekucyjnego, gdy egzekucja okaże się bezskuteczna, w wysokości 150 zł) oraz ograniczenie możliwości wyboru komornika prowadzącego egzekucję z ruchomości. Po wejściu w życie ustawy egzekucja z ruchomości należeć będzie do komornika ogólnej właściwości dłużnika, a wybór innego komornika będzie ograniczony do obszaru właściwości sądu apelacyjnego, na którym znajduje się kancelaria komornika ogólnej właściwości.

Możliwe skutki

Wzrost kosztów prowadzenia egzekucji dla wierzycieli, w szczególności dla wierzycieli masowych.

8

Likwidacja tzw. podatku Belki

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Projekt ustawy został zgłoszony przez grupę członków opozycyjnego klubu parlamentarnego. Ma na celu całkowitą likwidację podatku od dochodów kapitałowych, zwanego podatkiem Belki. Projekt przewiduje zniesienie opodatkowania zarówno dochodów z kapitałów pieniężnych, takich jak odsetki od wkładów oszczędnościowych i środków na rachunkach bankowych, jak i dochodów uzyskiwanych z inwestycji kapitałowych, w tym z odpłatnego zbycia papierów wartościowych.

Możliwe skutki

Zdaniem projektodawców wprowadzenie proponowanych zmian zachęciłoby obywateli do oszczędzania oraz inwestowania na polskim rynku kapitałowym i skutkowałoby budowaniem długoterminowego kapitału Polaków. Wskutek zwiększenia długoterminowych oszczędności krajowych wzrósłby poziom finansowania wzrostu gospodarczego Polski w oparciu o krajowe zasoby finansowe.

Stworzenie ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji (sekurytyzacji STS)

adresaci zmiany

- obrót wierzytelnościami

Status: rozporządzenie będzie stosowane od 1 stycznia 2019 r. ➔

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji pozwala na ukształtowanie sekurytyzacji, która będzie miała mniejsze wymogi kapitałowe wobec banków. Aktualnie Europejski Urząd Nadzoru Bankowego pracuje nad wytycznymi i zaleceniami dotyczącymi zharmonizowanej interpretacji i stosowania wymogów dotyczących sekurytyzacji STS wprowadzonych rozporządzeniem.

Możliwe skutki

Wzrost zainteresowania sekurytyzacją w Europie oraz ujednoczenie wymogów prawnych dotyczących określonych transakcji sekurytyzacyjnych i tym samym przyczynienie się do większego przepływu kapitału pomiędzy krajami UE.

Ograniczenie egzekucji z majątku wspólników spółek osobowych

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: ustawa uchwalona przez Sejm ➔

Ustawa dostosowuje system prawa do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego stwierdzającego niezgodność z Konstytucją dotychczasowych przepisów dotyczących egzekucji z majątku wspólnika spółki osobowej w sytuacji, gdy egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna lub jest oczywiste, że taka egzekucja będzie bezskuteczna. Nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko spółce osobowej będzie możliwe tylko w stosunku do osób, które pozostawały wspólnikami spółki w chwili wszczęcia postępowania w sprawie, w której został wydany tytuł egzekucyjny przeciwko spółce.

Możliwe skutki

Ograniczenie możliwości egzekucji z majątku wspólników spółek osobowych. Istotne będzie zbadanie składu osobowego wspólników spółki osobowej na dzień wytoczenia powództwa przeciwko spółce, aby określić, od których wspólników będzie można dochodzić wierzytelności w przypadku, gdy egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna lub jest oczywiste, że taka egzekucja będzie bezskuteczna.

Zakaz naliczania przez banki odsetek od zaległych odsetek

adresaci zmiany

- bankowość
- instytucje kredytowe

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Prezydencki projekt zmian do Kodeksu cywilnego przewiduje likwidację dotychczasowego uprzywilejowania instytucji kredytowych w zakresie naliczania odsetek za opóźnienie od zaległych odsetek. Kodeks cywilny zawiera zakaz umawiania się z góry o zapłatę odsetek od zaległych odsetek. Aktualnie Kodeks cywilny wprowadza trzy wyjątki od tego zakazu. Po pierwsze, kapitalizacja odsetek jest możliwa po wytoczeniu powództwa o odsetki od odsetek. Drugi wyjątek dotyczy sytuacji, gdy strony już po powstaniu zaległości zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy. Trzeci wyjątek, który ma zostać zlikwidowany, dotyczy odsetek od zaległych odsetek od pożyczek długoterminowych udzielanych przez instytucje kredytowe.

Możliwe skutki

Ograniczenie przychodów banków. W przypadku opóźnienia dłużnika w spłacie pożyczki długoterminowej i odsetek kapitałowych od tej pożyczki, aby móc naliczyć odsetki za opóźnienie od niespłaconych odsetek, bank będzie musiał wytoczyć powództwo przeciwko dłużnikowi. Przełoży się to na zwiększone koszty dochodzenia wierzytelności przez banki oraz mniejszą rentowność pożyczek długoterminowych.

12

Projekt ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary

adresaci zmiany

- spółki prawa handlowego • spółdzielnie
- jednoosobowe działalności gospodarcze
- partie polityczne • Kościoły i związki wyznaniowe

Status: trwają prace nad projektem

Projekt przewiduje m.in.:

- poszerzenie podstaw odpowiedzialności podmiotów zbiorowych (możliwość orzekania o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych w przypadku połączenia, podziału lub przekształcenia podmiotu, zmiany składu osobowego organu oraz w przypadku podmiotów w stanie likwidacji, jak również w przypadku nieustalenia sprawcy czynu zabronionego),
- eliminację wymogu uprzedniego skazania osoby fizycznej, by móc prowadzić postępowanie przeciwko podmiotowi zbiorowemu (zniesienie wymogu prejudykatu),
- umożliwienie prowadzenia łącznego postępowania przeciwko osobie fizycznej – domniemanemu sprawcy przestępstwa – oraz podmiotowi zbiorowemu,
- wprowadzenie obowiązku przeprowadzenia przez podmiot zbiorowy postępowania wyjaśniającego i usunięcia stwierdzonych w ramach tego postępowania nieprawidłowości lub naruszeń w przypadku ich zgłoszenia m.in. przez pracownika podmiotu zbiorowego lub członka zarządu tego podmiotu,
- poszerzenie katalogu środków zapobiegawczych i umożliwienie zastosowania wobec podmiotów zbiorowych zarządu przymusowego,
- umożliwienie podmiotowi zbiorowemu dobrowolnego poddania się odpowiedzialności, co umożliwi złagodzenie orzekanych wobec niego sankcji i niepodleganie wpisowi do Krajowego Rejestru Karnego,
- podwyższenie progu i pułapu ustawowej wysokości kar pieniężnych do nawet 60 milionów złotych oraz zmiana sposobu kalkulacji wysokości kary pieniężnej (odejście od powiązania wysokości kary z wysokością przychodu osiągniętego przez podmiot zbiorowy),
- poszerzenie katalogu kar i środków karnych – np. wprowadzenie kary rozwiązania podmiotu zbiorowego, wprowadzenie środków w postaci m.in. przepadku korzyści majątkowych uzyskanych choćby pośrednio z czynu zabronionego, za który podmiot nie ponosi odpowiedzialności, zakazu promocji lub reklamy działalności, usług, wyrobów itp., obowiązku naprawienia szkody, stałego lub czasowego zamknięcia oddziału podmiotu zbiorowego),
- uwidacznianie w Krajowym Rejestrze Sądowym informacji o środkach i karach orzeczonych wobec podmiotów wpisanych do ww. rejestru,
- uwidacznianie w Krajowym Rejestrze Karnym danych podmiotów zbiorowych, wobec których orzeczono kary lub inne środki przewidziane w ustawie,
- uniemożliwienie podmiotowi zbiorowemu korzystania z uprawnień i obowiązków pokrzywdzonego.

Możliwe skutki

- Zwiększenie liczby postępowań prowadzonych przeciwko podmiotom zbiorowym.
- Zdecydowane zaostrenie odpowiedzialności ponoszonej przez podmioty zbiorowe: zwiększenie wysokości kar pieniężnych oraz wprowadzenie możliwości orzeczenia rozwiązania podmiotu zbiorowego, jak również zwiększenie dolegliwości innych sankcji nakładanych na podmioty zbiorowe.
- Duża rola negocjacji z organami ścigania wobec możliwości znacznego złagodzenia sankcji w ramach dobrowolnego poddania się odpowiedzialności przez podmiot zbiorowy.
- Potrzeba wprowadzenia przez podmioty zbiorowe procedur wewnętrznych zapobiegających popełnianiu czynów zabronionych.
- Konieczność prowadzenia przez podmioty zbiorowe postępowań wyjaśniających w razie zgłoszenia nieprawidłowości oraz konieczność usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub naruszeń.

Prace nad projektem są obecnie bardzo zaawansowane. Projekt czeka na zatwierdzenie go przez rząd, następnie trafi do Sejmu. Projekt zakłada bardzo krótkie *vacatio legis*.

13

Projekt nowelizacji Kodeksu postępowania karnego

Status: trwają prace nad projektem

Projekt przewiduje m.in.:

- sporządzanie uzasadnień wyroków na formularzu,
- zaprzestanie ogłaszania wyroków i postanowień pod nieobecność stron postępowania,
- uznanie za ujawnione wszystkich protokołów i dokumentów stanowiących dowody w sprawie,
- umożliwienie przesłuchiwania świadków i przeprowadzania dowodów pod nieobecność stron postępowania (niezależnie od powodów ich niestawiennictwa),
- wprowadzenie możliwości oddalenia wniosku dowodowego po przekroczeniu terminu określonego przez organ procesowy (obecnie uczestnik postępowania może składać wnioski dowodowe bez terminu),
- rezygnacja z obowiązku przesłuchiwania wszystkich pokrzywdzonych,
- możliwość orzekania przez sąd apelacyjny kar surowszych (np. skazanie bez warunkowego umorzenia postępowania, orzekanie dożywotniego pozbawienia wolności),
- możliwość odbioru korespondencji sądowej w placówce pocztowej po uprzednim odebraniu awi-

za ze skrytki pocztowej – możliwość wnioskowania o nie doręczanie do rąk własnych,

- wprowadzenie ograniczeń dla pokrzywdzonych – będą mogli skierować subsydiarny akt oskarżenia do sądu po trzykrotnej (a nie jak dotychczas dwukrotnej) odmowie wszczęcia śledztwa lub umorzenia postępowania.

Możliwe skutki

- Skrócenie czasu trwania postępowania.
- Zwiększenie roli sądu apelacyjnego w zakresie wymierzania kary z jednoczesnym ograniczeniem przeprowadzania przez niego postępowania dowodowego.
- Wydłużenie postępowania przygotowawczego dla pokrzywdzonego – utrudnienie skierowania przez niego aktu oskarżenia do sądu.
- Ograniczenie możliwości zabrania głosu przez pokrzywdzonych.

14

Projekt nowelizacji Kodeksu karnego

Status: trwają prace nad projektem
(projekt nie jest jeszcze dostępny) →

W wystąpieniach publicznych wskazuje się m.in. na: możliwość orzeczenia kary pozbawienia wolności w wymiarze 20 lat (zamiast 12 jak dotychczas).

Możliwe skutki

Zaostrzenie przepisów dotyczących przyjmowania korzyści majątkowych.

15

Projekt nowelizacji Prawa farmaceutycznego

adresaci zmiany

- osoby korzystające z usług medycznych (pacjenci)
- przedsiębiorcy działający na rynku farmaceutycznym: m.in. apteki, punkty apteczne, hurtownie farmaceutyczne

Status: trwają prace nad projektem →

Projekt przewiduje m.in.:

- rozszerzenie odpowiedzialności karnej na każdą czynność, która zmierza do wprowadzenia do obrotu produktu leczniczego niezgodnego z prawem,
- rozszerzenie odpowiedzialności karnej na wszystkich uczestników procedury nielegalnego obrotu

produktami leczniczymi,

- wprowadzenie odpowiedzialności karnej za prowadzenie działalności w zakresie wysyłkowej sprzedaży leków bez zezwolenia lub zgłoszenia,
- wprowadzenie odpowiedzialności karnej za wywóz za granicę produktów leczniczych zagrożonych brakiem dostępności w Polsce,
- wprowadzenie odpowiedzialności za bezprawne naruszenie, wykorzystanie lub usunięcie produktów leczniczych zabezpieczonych w toku kontroli.

Możliwe skutki

- Wprowadzenie szerokiego katalogu przestępstw na rynku farmaceutycznym.
- Zastąpienie odpowiedzialności administracyjnej odpowiedzialnością karną skutkujące zaostreniem reżimu odpowiedzialności w tym sektorze gospodarki.
- Zwiększenie liczby postępowań karnych, w których stroną będzie osoba funkcjonująca na rynku farmaceutycznym.

16

Projekt ustawy o jawności życia publicznego

adresaci zmiany

- osoby pełniące funkcje publiczne
- pracodawcy
- przedsiębiorcy
- instytucje publiczne

Status: trwają prace nad projektem

Projekt przewiduje m.in.:

- wprowadzenie instytucji sygnalisty, któremu przyznaje się ochronę prawną,
- nałożenie na przedsiębiorcę zatrudniającego min. 50 pracowników obowiązku wprowadzenia i stosowania procedur antykorupcyjnych,
- wprowadzenie odpowiedzialności karnoadministracyjnej przedsiębiorcy za niestosowanie lub pozorne stosowanie lub nieskuteczne stosowanie procedur antykorupcyjnych; możliwość nałożenia na niego kary finansowej,
- rozszerzenie ograniczeń w zatrudnianiu osób pełniących funkcje publiczne,
- rozszerzenie definicji spółki zobowiązanej do udostępniania informacji publicznej,
- uregulowanie lobbingu zawodowego,
- rozszerzenie kategorii osób obowiązanych do składania oświadczeń majątkowych podlegających kontroli,
- sprecyzowanie zasad odpowiedzialności za podanie nieprawdy w oświadczeniu.

Możliwe skutki

- Zwiększenie liczby postępowań karnych w wyniku współpracy sygnalistów z wymiarem sprawiedliwości.
- Dalsze ograniczenie możliwości prowadzenia działalności gospodarczej i piastowania określonych stanowisk przez osoby, które kiedyś pełniły funkcje publiczne.
- Zwiększenie liczby podmiotów zobowiązanych do udostępniania informacji publicznej, obowiązków prowadzenia przez nie odpowiednich rejestrów.
- Poszerzenie katalogu osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych.

Prace nad projektem spowolniły w stosunku do początku 2018 r. Projekt ustawy zawiera nie mniej instytucję sygnalisty, pokrewną do instytucji osoby zgłaszającej nieprawidłowości, której ochronę przewiduje również projekt ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. Można się w związku z tym spodziewać, że prace nad projektem nie zostały porzucone i będą w niedalekiej przyszłości zintensyfikowane.

17

Projekt nowelizacji Kodeksu karnego skarbowego

adresaci zmiany

- m.in. wszystkie podmioty, na których ciąży obowiązek związany z uiszczaniem należności publicznoprawnych

Status: trwają prace nad projektem
(projekt nie jest jeszcze dostępny) →

W założeniach do projektu wskazuje się m.in. na:

- ograniczenie możliwości skorzystania z instytucji czynnego żalu oraz złożenia korekty deklaracji podatkowej,
- wydłużenie okresów przedawnień przestępstw i wykroczeń skarbowych,
- zaostrzenie odpowiedzialności karnej przy przestępstwach skarbowych skutkujących uszczupleniem należności podatkowych dużej wartości,
- podniesienie najniższej liczby stawek dziennych możliwych do wymierzenia przy orzekaniu kary grzywny,
- wprowadzenie nowych przestępstw, np. posiadania podrobionych lub przerobionych znaków akcyzy, paserstwa towarów pochodzących z nielegalnej produkcji, utrudniania czynności służbowych osób uprawnionych do kontroli urzędzeń i prowadzenia gier hazardowych,
- rozszerzenie możliwości zastosowania dobrowolnego poddania się odpowiedzialności w sprawach o przestępstwa skarbowe.

Możliwe skutki

- Zwiększenie liczby postępowań karnych skarbowych oraz zwiększenie orzekanych w ich ramach sankcji finansowych.
- Zwiększenie nacisku na odzyskiwanie uszczuplonych należności publicznoprawnych w ramach postępowań o przestępstwa i wykroczenia skarbowe.
- Możliwość dobrowolnego poddania się odpowiedzialności (skutkującego m.in. koniecznością zwrotu uszczuplonej należności publicznoprawnej i brakiem wpisu do Krajowego Rejestru Karnego) w większej liczbie spraw karnych skarbowych.
- W założeniu uszczelnienie systemu podatkowego i zmniejszenie szarej strefy w polskiej gospodarce.

Wprowadzenie regulacji w zakresie pracowniczych planów kapitałowych

adresaci zmiany

- przedsiębiorcy zatrudniający pracowników

Status: ustawa wchodzi w życie
(etapami - zgodnie z poniższym harmonogramem) ▶

Ustawa wchodzi w życie:

- od 1 lipca 2019 r. dla podmiotów, które zatrudniają co najmniej 250 osób;
- od 1 stycznia 2020 r. dla podmiotów zatrudniających co najmniej 50 osób;
- od 1 lipca 2020 r. dla podmiotów zatrudniających co najmniej 20 osób,
- od 1 stycznia 2021 r. dla pozostałych podmiotów oraz osób zatrudnionych w jednostkach sektora finansów publicznych.

Na podstawie nowych przepisów każdy przedsiębiorca i każda instytucja zatrudniająca co najmniej jedną osobę, za którą odprowadzają składki na ubezpieczenie społeczne, będą zobowiązani do utworzenia pracowniczego planu kapitałowego. Pieniądze zgromadzone przez uczestnika w pracowniczym planie kapitałowym zostaną mu wypłacone po osiągnięciu 60. roku życia. Na podstawie ustawy pracodawca będzie zobowiązany do podpisania umowy o zarządzanie PPK z wybraną instytucją finansową i umów o prowadzenie PPK zawieranych w imieniu i na rzecz każdego uczestnika PPK. Uczestnictwo w planie jest dobrowolne – pracownik może zrezygnować z uczestnictwa w planie przez złożenie odpowiedniego oświadczenia pracodawcy. Wpłata podstawowa wyniesie 2% wynagrodzenia od uczestnika programu i 1,5% wynagrodzenia od pracodawcy.

Możliwe skutki

- Wyższe koszty zatrudnienia dla pracodawców.
- Wzrost obowiązków pracodawców związanych z prowadzeniem planu.
- Pobudzenie inwestycji na polskim rynku kapitałowym, zwłaszcza na GPW.

Zmiany ustawy o ofercie publicznej oraz niektórych innych ustaw

adresaci zmiany

- instytucje finansowe
- spółki publiczne

Status: projekt zgłoszony 15 listopada 2018 r. ▶

Projekt ustawy ma na celu:

- ustanowienie regulacji prawnych służących zwiększeniu transparentności spółek publicznych, zwłaszcza w zakresie wydatków na wynagrodzenia i transakcji z podmiotami powiązаныmi,

- wzmocnienie pozycji akcjonariuszy mniejszościowych, m.in. poprzez ułatwienie spółkom identyfikacji akcjonariuszy i poprawę komunikacji z nimi,
- nałożenie na inwestorów instytucjonalnych oraz podmioty zarządzające aktywami obowiązków opracowania i upubliczniania polityki zaangażowania w spółkę oraz informowania o sposobach realizacji tej polityki.

Ustawa ogranicza do jednej w roku kalendarzowym możliwość przeprowadzenia bez prospektu albo memorandum informacyjnego ofert skierowanych do 149 osób.

Możliwe skutki

- Wzmocnienie pozycji akcjonariuszy mniejszościowych.
- Zwiększenie zaangażowania długoterminowego przez zapewnienie dostępu do dokładniejszych informacji przekazywanych akcjonariuszom.
- Zwiększenie przejrzystości polityki inwestycyjnej wobec spółek publicznych, inwestorów instytucjonalnych oraz zarządzających aktywami.

20

Zmiany mające na celu zwiększenie ochrony inwestorów

adresaci zmiany

- inwestorzy
- podmioty rynku kapitałowego

Status: ustawa podpisana przez Prezydenta
(wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r. z drobnymi wyjątkami) →

- Zmiana przepisów zakłada poszerzenie składu KNF o czterech członków: przedstawiciela premiera, BFG, UOKiK oraz ministra nadzorującego służby specjalne.
- Ustawa wprowadza obowiązkową dematerializację i rejestrację w KDPW obligacji korporacyjnych, certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte oraz listów zastawnych.
- Powołany zostanie Fundusz Edukacji Finansowej przy KDPW.
- W ustawie przewiduje się również wprowadzenie obowiązku ustanowienia agenta emisji w przypadku emitowania obligacji i listów zastawnych, które nie są emitowane w drodze oferty publicznej i w odniesieniu do których emitent nie zamierza ubiegać się o dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym, a także certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusz inwestycyjny zamknięty, który nie jest publicznym funduszem inwestycyjnym zamkniętym.

Możliwe skutki

- Większa przejrzystość i bezpieczeństwo rynku kapitałowego.
- Zwiększona ochrona inwestorów.
- Uniezależnienie finansowania KNF od budżetu państwa.
- Zwiększenie obowiązków emitujących dłużne papiery wartościowe lub certyfikaty inwestycyjne.

Nowelizacja ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: trwają prace nad projektem

Zmiany mają na celu:

- dostosowanie do przepisów rozporządzenia PE i Rady nr 2018/32 w sprawie geoblokowania,
- umożliwienie Prezesowi UOKiK i Prezesowi KNF wymiany informacji dotyczących postępowań oraz objętych tajemnicą skarbową i bankową,
- zmiany w zakresie powoływania i odwoływania Prezesa UOKiK (w tym przywrócenie kadencyjności), a także kształtowania struktury UOKiK.

Ponadto projekt nowelizacji przewiduje techniczną aktualizację ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej.

Możliwe skutki

- Prezes UOKiK będzie organem odpowiedzialnym za egzekwowanie przepisów rozporządzenia ws. geoblokowania w relacji B2C; w relacji B2B tylko wówczas, gdy geoblokowanie będzie stanowiło ograniczenie konkurencji.
- Prezes UOKiK będzie miał dostęp do informacji znajdujących się w posiadaniu KNF, a także do danych objętych tajemnicą skarbową i bankową na potrzeby postępowań na podstawie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz – w tym ostatnim przypadku – ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej. Konieczność dostępu do tajemnicy skarbowej UOKiK motywuje m.in. potrzebami wymiaru kar na podstawie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dane o obrocie stanowiące podstawę wymiaru).
- Możliwe są też inne zmiany wymagające uwzględnienia w prowadzeniu działalności (np. co do porozumień ograniczających konkurencję, ryzyka kar, ryzyk związanych z kontrolą i przeszukaniem itd.).

Ujednoznaczenie obszarów nieuregulowanych w Kodeksie spółek handlowych

adresaci zmiany

- spółki prawa handlowego

Status: ustawa czeka na podpis prezydenta
(prawdopodobne wejście w życie w opisanym zakresie: marzec 2019 r.)

- Możliwość potwierdzenia czynności „fałszywego organu” tak jak „fałszywego pełnomocnika”.
- Możliwość wskazania przeznaczenia nadwyżki wpłaty na udziały w spółce ponad ich wartość nominalną (na kapitał zapasowy lub rezerwy).
- Zmiana umowy spółki w organizacji tylko za zgodą wszystkich wspólników.
- Uregulowanie statusu majątkowego małżeńskiego w zakresie udziałów lub akcji.
- Wprowadzenie nieprzekraczalnego terminu na wypłatę dywidendy.
- Prawo spółki do zwrotu zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy.
- Zmiany dotyczące sposobu składania rezygnacji z funkcji członka zarządu/rady nadzorczej – w tym wprowadzenie szczególnego sposobu składania rezygnacji (wraz z obowiązkiem zwołania zgromadzenia wspólników i ze skutkiem na dzień po jego odbyciu) w przypadku rezygnacji wszystkich członków zarządu lub ostatniego członka tego organu.
- Podejmowanie uchwał zarezerwowanych dla zwyczajnego zgromadzenia wspólników w trybie pisemnym.
- Możliwość odwołania wcześniej zwołanego zgromadzenia wspólników.
- Wstąpienie przez spółkę przejmującą dzielony majątek do postępowania procesowego.
- Obowiązek wypłaty dywidendy w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością do końca roku obrotowego, w którym podjęto uchwałę.
- Prawo żądania przez spółkę zwrotu zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy.

Możliwe skutki

- Rozstrzygnięcie niektórych toczących się w literaturze i w orzecznictwie sporów dotyczących m.in. możliwości potwierdzenia czynności „fałszywego organu”, składu zarządu spółki partnerskiej itp.
- Ograniczenie swobody rezygnacji członków zarządu z pełnionej funkcji i związane z tym zwiększenie ryzyka ich odpowiedzialności.

23

Definicja jednostek małych i mikro oraz obowiązek przechowywania sprawozdań finansowych

adresaci zmiany

- podmioty małe i mikro
- wszystkie podmioty sporządzające sprawozdania finansowe

Status: ustawa czeka na podpis prezydenta
(prawdopodobne wejście w życie w opisanym zakresie: 1 stycznia 2019 r.)

Projekt przewiduje podniesienie limitów ustawowych definiujących jednostki małe i mikro, dzięki czemu większa grupa podmiotów będzie mogła zostać uznana za takie jednostki.

Projekt ustala również maksymalny okres, przez który trzeba będzie przechowywać zatwierdzone roczne sprawozdania finansowe. Ma to być nie mniej niż 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku obrotowym, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie (dotychczas nie było ograniczeń czasowych).

Możliwe skutki

- Większa grupa podmiotów będzie zwolniona z pewnych określonych obowiązków rachunkowych ciążących na innych jednostkach.
- Dotychczas nie było przepisów określających obowiązkowy okres przechowywania sprawozdań finansowych, co interpretowano jako „bez ograniczeń czasowych”.

24

Nowe zasady sporządzania sprawozdań finansowych

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym

Status: kolejne przepisy ustawy weszły w życie 1 października 2018 r.
(pozostałe przepisy ustawy będą wchodzić w życie sukcesywnie aż do 1 marca 2020 r.)

Projekt częściowo stanowi implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 201/17/UE zmieniającej wcześniejsze dyrektywy w zakresie integracji rejestrów centralnych, handlowych i rejestrów spółek.

Możliwe skutki

Wprowadzenie obowiązku sporządzania i podpisywania sprawozdań finansowych oraz sprawozdań z działalności podmiotów wyłącznie w formie elektronicznej (w strukturze logicznej oraz formacie udostępnianym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Finansów) przy użyciu kwalifikowanych podpisów elektronicznych przez członków zarządu (wspólników spółek osobowych reprezentujących te spółki, likwidatorów, syndyków), których numery PESEL są wpisane w rejestrze.

Aktualizacja zasad składania sprawozdań finansowych w KRS

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym

Status: ustawa uchwalona przez Sejm
(możliwe wejście w życie: grudzień 2018/styczeń 2019r.)

Doprecyzowanie zasad składania dokumentów finansowych w KRS, które weszły w życie na mocy ustawy opisanej w punkcie powyżej.

Możliwe skutki

Wprowadzenie możliwości podpisywania przez pełnomocników procesowych podmiotu kopii dokumentów finansowych składanych do KRS w postępowaniu elektronicznym.

Dematerializacja akcji spółek niebędących spółkami giełdowymi

adresaci zmiany

- spółki akcyjne • spółki komandytowo-akcyjne
- spółki europejskie

Status: trwają prace nad projektem

Celem ustawy jest dematerializacja akcji (zakaz emitowania akcji w postaci dokumentu), wprowadzenie rejestru akcjonariuszy w postaci elektronicznej, wprowadzenie jawności rejestru akcjonariuszy dla spółki i wszystkich akcjonariuszy, regulacja problematyki statusu akcjonariuszy małżonków w odniesieniu do akcji na okaziciela i imiennych, uchylenie ograniczeń w obrocie akcjami aportowanymi oraz wymuszenia ich statusu jako akcji imiennych, uregulowanie określenia dnia dywidendy, możliwość zwoływania walnego zgromadzenia za pomocą poczty elektronicznej.

Możliwe skutki

- Wprowadzenie możliwości wymiany informacji podatkowych o posiadaczach akcji na okaziciela, identyfikacja posiadaczy akcji.

Zmiana zasad zarządzania mieniem państwowym

adresaci zmiany

- podmioty z udziałem Skarbu Państwa
- państwowe osoby prawne

Status: trwają prace nad projektem

Wprowadzenie nowych regulacji oraz korekta niektórych rozwiązań ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Nowa ustawa ma zmienić 9 ustaw powiązanych z nią tematycznie.

Możliwe skutki

- Wzmocnienie kompetencji Prezesa Rady Ministrów.
- Doprecyzowanie regulacji dotyczących działań pełnomocników Skarbu Państwa i uzyskiwania instrukcji dotyczących głosowań.
- Uporządkowanie regulacji dotyczących zbywania akcji Skarbu Państwa.
- Rozszerzenie listy spółek, w których akcje Skarbu Państwa nie podlegają sprzedaży.
- Rozszerzenie regulacji dotyczących treści uchwał i statutów spółek z udziałem Skarbu Państwa.
- Doprecyzowanie wymogów odnoszących się do osób zasiadających w radach nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa (do listy kursów, egzaminów i tytułów naukowych uprawniających do zasiadania w radzie nadzorczej dodano ukończenie podyplomowych studiów MBA).
- Uznanie za państwową osobę prawną fundacji, której fundatorami są wyłącznie Skarb Państwa lub inne państwowe osoby prawne.
- Jednoznaczne przesądzenie, że do wynagrodzenia członków organów zarządzających spółek dolicza się podatek VAT (ustawa o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami).

Bezgotówkowa wypłata wynagrodzeń i elektroniczna akty osobowych pracowników

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zatrudniające pracowników

Status: wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r.
(z wyjątkami dotyczącymi przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców)

Ustawa wprowadza długo oczekiwane zmiany w zakresie dokumentacji pracowniczej:

- skraca obowiązek przechowywania akt pracowniczych z obowiązujących obecnie 50 lat do 10 lat (z wyjątkiem szczególnych regulacji),
- umożliwia prowadzenie akt osobowych pracowników w formie elektronicznej – będzie to wymagało sporządzenia odwzorowania cyfrowego (np. skanu) dokumentacji i opatrzenia go kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Ponadto ustawa przewiduje, że co do zasady wynagrodzenie będzie wypłacane pracownikowi w formie przelewu, a w innej formie tylko na jego wniosek.

Możliwe skutki

- Nie trzeba już będzie pozyskiwać od pracowników pisemnych zgód na wypłatę wynagrodzenia w formie przelewu bankowego.
- Krótszy okres obowiązku przechowywania akt osobowych i możliwość elektronicznej dokumentacji pracowniczej może uzasadniać zmiany w systemie archiwizacji akt, w tym zmiany w umowach z podmiotami przechowującymi akta.

Prowadzenie dokumentacji pracowniczej

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zatrudniające pracowników

Status: trwają prace nad projektem
(przewidywany czas wejścia w życie: 1 stycznia 2019 r.)

Projekt nowego rozporządzenia zakłada zmiany w prowadzeniu akt osobowych – w tym m.in. nową część D tych akt i wprowadza obowiązek prowadzenia oddzielnie dla każdego pracownika dokumentacji związanej ze stosunkiem pracy, w tym dotyczącej czasu pracy. Dokumentacja pracowników rozpoczynających pracę począwszy od 1 stycznia 2019 r. powinna być w całości prowadzona według nowych zasad. W stosunku do osób zatrudnionych wcześniej, dokumenty, dołączone do dokumentacji od dnia 1 stycznia 2019 r., będą musiały być przechowywane według zasad przewidzianych w nowym rozporządzeniu.

Możliwe skutki

Zmiany w systemie archiwizacji, potrzeba dostosowania systemów informatycznych pracodawców do nowych wymogów przewidzianych w rozporządzeniu.

30**Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK)**

adresaci zmiany

- pracodawcy i inne podmioty zatrudniające osoby fizyczne

Status: ustawa wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r. (z wyjątkami; stopniowo, od 1 lipca 2019 obejmuje kolejne grupy pracodawców)

Ustawa przewiduje wprowadzenie PPK, których celem będzie systematyczne oszczędzanie z przeznaczeniem na wypłatę po osiągnięciu przez zatrudnionego 60. roku życia. Co do zasady podmioty zatrudniające będą obowiązane do zawarcia z wyznaczonymi instytucjami finansowymi umów o zarządzanie PPK i wpłacania składek do tych instytucji. Środki zgromadzone w PPK będą (za opłatą określoną w ustawie) inwestowane w fundusze inwestycyjne.

Wpłaty na PPK miałyby być finansowane przez podmiot zatrudniający (min. 1,5% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne) i osobę zatrudnioną (co do zasady 2% wynagrodzenia). Przy spełnieniu dodatkowych warunków można liczyć na dopłatę roczną ze środków publicznych.

Zgromadzone na PPK środki mają mieć charakter prywatnoprawny, w tym m.in. podlegać dziedziczeniu.

Zatrudniony będzie mógł zrezygnować z udziału w PPK, przy czym podmiot zatrudniający co 4 lata informuje pracownika o ponownym objęciu go wpłatami

Z obowiązku wprowadzenia PPK mają być zwolnione podmioty, które prowadzą Pracownicze Programy Emerytalne w rozumieniu obecnie obowiązujących przepisów i odprowadzają na nie składki podstawowe w wysokości co najmniej 3,5% wynagrodzenia, a do programu przystąpiło co najmniej 25% załogi.

Możliwe skutki

Zwiększenie kosztów pracy i zmniejszenie wynagrodzenia realnie otrzymywanego przez pracowników w związku z przeznaczeniem środków na długoterminowe oszczędzanie.

Płaca minimalna i stawka godzinowa w 2019 r.

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zatrudniające pracowników i osoby świadczące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych

Status: wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r. →

Określenie wysokości płacy minimalnej oraz stawki godzinowej w Polsce w 2019 r.

Możliwe skutki

- Od dnia 1 stycznia 2019 r. ustala się minimalne wynagrodzenie za pracę w wysokości 2250 zł brutto.
- Od dnia 1 stycznia 2019 r. ustala się minimalną stawkę godzinową w wysokości 14,70 zł brutto.

Ochrona tajemnicy przedsiębiorstwa

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zatrudniające pracowników

Status: ustawa weszła w życie 4 września 2018 r. →

Całkowita zmiana przepisu art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, który przewidywał możliwość popełnienia czynu nieuczciwej konkurencji przez byłego pracownika naruszającego tajemnice przedsiębiorstwa byłego pracodawcy, może oznaczać osłabienie ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa w stosunku do byłych pracowników. Obecnie bowiem brakuje przepisu, który wyraźnie nakładałby obowiązek poufności na wszystkich pracowników po ustaniu stosunku pracy.

Możliwe skutki

Warto wyraźnie uregulować w umowach z pracownikami obowiązek zachowania poufności po ustaniu zatrudnienia.

Zmiana ustawy o związkach zawodowych

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zatrudniające pracowników
- osoby świadczące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych

Status: ustawa wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r.
(z drobnymi wyjątkami)

Ustawa wprowadza szereg zmian dotyczących tworzenia i funkcjonowania związków zawodowych, m.in.:

- rozszerza prawo tworzenia związków zawodowych i wstępowania do związków zawodowych na osoby świadczące pracę za wynagrodzeniem na innej podstawie niż stosunek pracy (jeżeli nie zatrudniają do tego rodzaju pracy innych osób oraz mają interesy zawodowe związane z wykonywaniem pracy, które mogą być grupowo chronione),
- wprowadza nowe zasady dotyczące reprezentatywności związków zawodowych,
- zastępuje dotychczasowy obowiązek składania przez organizację zakładową kwartalnej informacji o liczbie członków obowiązkiem składania informacji półrocznych oraz wprowadza tryb weryfikacji tej informacji w postępowaniu sądowym.

Możliwe skutki

- Zwiększenie liczby członków organizacji związkowych.
- Ochrona działaczy związkowych zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych.
- Ułatwienie pracodawcy weryfikacji rzeczywistych uprawnień działających u niego organizacji związkowych.

Elektroniczne zwolnienia lekarskie („e-zwolnienia”)

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zatrudniające pracowników

Status: ustawa weszła w życie

Od 1 grudnia 2018 r. lekarze mogą wystawiać zwolnienia tylko w formie elektronicznej. Papierowe mogą być wykorzystywane tylko w wyjątkowych sytuacjach, np. w razie awarii systemu.

Możliwe skutki

Co do zasady pracodawca szybciej niż dotychczas otrzyma informację o nieobecności pracownika.

Nowelizacja ustawy Prawo energetyczne

adresaci zmiany

- przedsiębiorstwa energetyczne
- odbiorcy energii i gazu

Status: ustawa uchwalona (czeka na podpis Prezydenta)
(częściowo wejdzie w życie w dniu następującym po dniu ogłoszenia albo 14 dni od ogłoszenia)

Kompleksowe uregulowanie instytucji sprzedaży rezerwowej, tj. sprzedaży odbiorcy końcowemu paliw gazowych lub energii elektrycznej przez sprzedawcę rezerwowego, w przypadku zaprzestania dostarczania paliw gazowych lub energii elektrycznej przez dotychczasowego sprzedawcę.

Zmodyfikowano obowiązek sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej na Towarowej Giełdzie Energii przez jego podniesienie z 30 do 100%.

Przyjęto zmiany umożliwiające stosowanie Kodeksów Sieci – stanowiących środki mające na celu budowę wspólnego, jednolitego rynku energii elektrycznej w Unii Europejskiej.

Możliwe skutki

Nowelizacja ma zabezpieczyć odbiorców przed skutkami zaprzestania dostaw energii lub gazu. Wobec powtarzających się w 2018 r. przypadków odcinania dostaw gazu uchwalenie ustawy poprzedzała specjalna zmiana rozporządzenia dotyczącego warunków funkcjonowania systemu gazowego, wprowadzająca w trybie pilnym tzw. sprzedaż awaryjną gazu. Dotychczas sprzedaż rezerwowa/awaryjna gazu nie była uregulowana.

Obligo giełdowe na poziomie 100% ma poprawić płynność i transparentność handlu energią i przyczynić się do ograniczenia wahań i wzrostu cen energii.

Liberalizacja rynku gazu

adresaci zmiany

- energetyka

Status: proces w toku (do 2024 r.)

Stopniowo w czasie znoszony jest obowiązek przedstawiania do zatwierdzenia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki taryf na paliwa gazowe.

Od 1 stycznia 2017 r. zniesiono nadzór Prezesa URE nad taryfami na sprzedaż gazu do odbiorców hurtowych, sprzedaż gazu LNG i CNG oraz na sprzedaż gazu do odbiorców końcowych dokonujących zakupu tego paliwa w punkcie wirtualnym lub w trybie przetargów, aukcji lub zamówień publicznych.

Od 1 października 2017 r. zniesiono obowiązek przedkładania do zatwierdzenia taryf na sprzedaż

gazu ziemnego wysokometanowego i zaazotowanego odbiorcom końcowym niebędącym gospodarstwami domowymi.

Nadzór Prezesa URE nad taryfami (tj. cenami maksymalnymi) dla gazu sieciowego sprzedawanego do gospodarstw domowych zostaje utrzymany do końca 2023 r.

Możliwe skutki

Wprowadzane sukcesywnie zmiany są skutkiem implementacji prawa wspólnotowego. Dotkną one wszystkich uczestników rynku zarówno po stronie przedsiębiorstw energetycznych, jak i odbiorców. Celem wprowadzanych zmian jest zwiększenie konkurencyjności na rynku gazu.

37

Rynek mocy

adresaci zmiany

- energetyka
- odbiorcy energii

Status: ustawa weszła w życie 18 stycznia 2018 r.
(pozytywna decyzja KE w sprawie)

Aby zachęcić przedsiębiorstwa energetyczne do zwiększenia inwestycji w moce wytwórcze, wprowadzono dodatkowy system wsparcia. Przepisy ustawy mają chronić przed deficytem mocy, gwarantując dostępność odpowiednich do potrzeb odbiorców zasobów mocy w źródłach wytwarzających energię elektryczną i wprowadzając dwutorowość rynku energii elektrycznej.

Wprowadzony mechanizm przybrał formę aukcji, w których zainteresowani wytwórcy energii ubiegać się będą o tzw. umowy mocowe. Pierwsza aukcja na okresy dostaw przypadające na lata 2021–2023 odbędzie się w listopadzie/grudniu 2018 r. Kolejne aukcje na kolejne lata spodziewane są w przyszłym 2019 roku. się w grudniu 2018 r.

Zaproponowane rozwiązania uzyskały akceptację Komisji Europejskiej wyrażoną w decyzji z 7 lutego 2018 r. Mając na uwadze treść uzasadnienia decyzji, ustawa będzie wymagała nowelizacji mającej dostosować ją do uzgodnień pomiędzy Polską i Komisją. Należy spodziewać się m.in. uchylecia obecnie obowiązujących mocowych mechanizmów wsparcia oraz dopuszczenia od 2021 r. do rynku pomocy wytwórców energii z państw sąsiednich, dla których zarezerwowano wolumen mocy w wysokości 1160 MW.

Możliwe skutki

- Zwiększenie ilości środków na inwestycje w nowe jednostki wytwórcze oraz na modernizację już istniejących jednostek.
- Wprowadzenie wsparcia dla odbiorców w ramach DSR.
- Wzrost cen energii dla konsumentów.
- Dopuszczenie zagranicznych wytwórców do udziału w rynku mocy od 2021 r.

Nowelizacja ustawy o odnawialnych źródłach energii

adresaci zmiany

- energetyka odnawialna

Status: ustawa uchwalona przez Sejm

7 czerwca 2018 r. Sejm uchwalił projekt zmiany ustawy o odnawialnych źródłach energii.

Przyjęte zmiany dotyczą m.in.: doprecyzowania zasad łączenia pomocy operacyjnej i inwestycyjnej, wprowadzenia nowego odrębnego mechanizmu wsparcia dla małych biogazowni oraz elektrowni wodnych, zwiększenia mocy mikro- i małych instalacji oraz uregulowania zasad sprzedaży projektów, które uzyskały wsparcie w ramach systemu aukcyjnego.

Dodatkowo nieznacznie zliberalizowano restrykcyjne przepisy dotyczące elektrowni wiatrowych m.in. poprzez obniżenie podatku od nieruchomości należnego od takich budowli.

Projekt uzyskał akceptację Komisji Europejskiej, która zaaprobowała proponowany mechanizm wsparcia. Komisja zgodziła się, aby budżet zatwierdzonego programu wsparcia wynosił 40 miliardów złotych. Środki mają być rozdystrybuowane pomiędzy zwycięzców aukcji, które mają być organizowane do 2021 r.

Możliwe skutki

- Usunięcie wątpliwości w zakresie zgodności systemu wsparcia OZE z przepisami wspólnotowymi.
- Nowe formy wsparcia dla wybranych instalacji.
- Usunięcie przeszkód w modernizacji istniejących elektrowni wiatrowych.
- Obniżenie podatku od nieruchomości od elektrowni wiatrowych.

Zmiany zasad uzyskiwania koncesji górniczych

adresaci zmiany

- górnictwo

Status: trwają prace nad projektem

Zaprezentowany we wrześniu 2017 r. projekt zmiany ustawy Prawo geologiczne i górnicze dotyczy szeregu zagadnień związanych z uzyskiwaniem koncesji na prowadzenie działalności z zakresie wydobywania kopalin ze złóż. W wyniku wprowadzonych zmian w szczególności uproszczeniu i w konsekwencji skróceniu ulec mają procedury związane z przedłużeniem obowiązków koncesji.

Dodatkowo zmienione mają zostać zasady udzielania koncesji węglowodorowych. Poza obowiązując-

cją procedurą przetargową proponowana jest alternatywna metoda udzielania koncesji w procedurze open door, polegająca na rozpisywaniu przetargów również na wniosek zainteresowanego przedsiębiorcy.

Możliwe skutki

- Zwiększenie pewności inwestycyjnej dla koncesjonariuszy.
- Skrócenie czasu trwania postępowań w sprawie udzielenia koncesji.

40

Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych

adresaci zmiany

- energetyka
- motoryzacja

Status: ustawa uchwalona

(wejście w życie przepisów ustawy sukcesywnie od 22 lutego 2018 r. aż do 1 stycznia 2028 r.)

Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych została uchwalona 1 stycznia 2018 r. i skierowana do podpisu Prezydenta.

Proponowane przepisy mają ułatwić i zwiększyć inwestycje na rynku pojazdów elektrycznych oraz promować zastosowanie w transporcie energii elektrycznej oraz paliw alternatywnych. Uproszczone zostaną przepisy prawa energetycznego w zakresie obrotu i dystrybucji energii elektrycznej na potrzeby pojazdów elektrycznych (m.in. zwolnienie z obowiązku posiadania koncesji).

Nowe regulacje będą dotyczyły również budowy punktów ładowania pojazdów elektrycznych.

Możliwe skutki

- Ułatwienia inwestycyjne na rynku ładowania pojazdów.
- Zwiększenie inwestycji w branży pojazdów elektrycznych.

41

Zmiany dotyczące uznawania przedmiotów lub substancji za produkt uboczny

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy, którzy w ramach prowadzonej działalności wytwarzają produkty uboczne lub je nabywają

Status: ustawa weszła w życie 29 sierpnia 2018 r. ➔

Ustawa wprowadziła zmiany w procedurze uznawania przedmiotów lub substancji za produkt uboczny:

- WIOŚ w każdym przypadku wydaje opinię co do możliwości uznania danego przedmiotu lub substancji za produkt uboczny,
- WIOŚ może przeprowadzić kontrolę przedsiębiorcy dokonującego zgłoszenia przed wydaniem opinii,
- Marszałek rozstrzyga o uznaniu za produkt uboczny, wydając decyzję administracyjną (do tej pory tzw. milcząca zgoda).

Wszystkie uznania przedmiotów lub substancji za produkty uboczne, które nastąpiły na podstawie dotychczasowych przepisów, wygasną 28 lutego 2019 r.

Możliwe skutki

- Przedsiębiorcy, którzy do tej pory wytwarzali produkty uboczne, będą musieli dokonać nowych ponownych zgłoszeń przedmiotów lub substancji.
- Procedura rozpatrywania zgłoszenia stała się znacznie bardziej czasochłonna i skomplikowana.

42

Zmiany regulacji dotyczących magazynowania i przetwarzania odpadów

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy magazynujący i przetwarzający odpady

Status: ustawa weszła w życie 5 września 2018 r. ➔

Ustawa nałożyła na podmioty magazynujące lub składujące odpady obowiązek wprowadzenia wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania odpadów oraz właściwego zabezpieczenia i przechowywania zapisu obrazu z tego systemu (od 22 lutego 2019 r.).

Zmienione zostały zasady wydawania pozwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów:

- do wniosku trzeba dołączyć operat przeciwpożarowy oraz dokument potwierdzający zabezpieczenie roszczeń,
- wydanie zezwolenia zostało poprzedzone kontrolą Państwowej Straży Pożarnej

- do wniosku trzeba dołączyć szereg oświadczeń i zaświadczeń dotyczących niekaralności za przestępstwa przeciwko środowisku.

Zaostrzone zostaną sankcje za naruszenie ustawowych wymagań.

Dotychczas wydane zezwolenia wygasną po 12 lub 24 miesiącach od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej.

Możliwe skutki

- Konieczność poniesienia znacznych wydatków, by objąć monitoringiem miejsca magazynowania i składowania odpadów.
- Uzyskanie zezwolenia na przetwarzanie odpadów stało się znacznie trudniejsze, kosztowniejsze i bardziej czasochłonne.
- Przedsiębiorcy będą musieli ubiegać się o nowe zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów ze względu na wygaśnięcie decyzji wydanych na podstawie dotychczasowych przepisów.

43

Większe uprawnienia inspektorów Inspekcji Ochrony Środowiska

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy prowadzący działalność oddziałującą na środowisko

Status: ustawa wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r.
(jej najważniejsze przepisy weszły w życie już 18 sierpnia 2018 r.)

Kontrole pozaplanowe mogą być prowadzone przez całą dobę. Przy takich kontrolach pewne gwarancje przewidziane w Prawie przedsiębiorców zostały wyłączone (maksymalny czas trwania kontroli w ciągu roku, zawiadomianie o przeprowadzaniu kontroli).

Inspektorzy uzyskali prawo do prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych, które polegają m.in. na obserwacji i rejestrowaniu obrazu zdarzeń oraz dźwięków czy przeszukiwaniu pomieszczeń. Mogą też wykorzystać drony do pobierania próbek.

Inspektorzy uzyskali także szersze możliwości wydawania decyzji o wstrzymaniu prowadzenia działalności powodującej naruszenie wymagań ochrony środowiska.

Ustawa zaostrzyła także granice wymierzania administracyjnych kar pieniężnych przewidzianych w kilkunastu ustawach z zakresu ochrony środowiska (nawet do 1 miliona złotych).

Możliwe skutki

- Inspektorzy będą przeprowadzać częstsze kontrole, które będą bardziej uciążliwe dla przedsiębiorców.
- Inspektorzy będą częściej wymierzać sankcje za naruszenie wymagań ochrony środowiska, a nakładane przez nich kary pieniężne będą bardziej dotkliwe.

Zmiany w opłatach za korzystanie z usług wodnych

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy korzystający z usług wodnych (pobierający wodę z ujęcia, odprowadzający ścieki do wód lub do ziemi)

Status: ustawa weszła w życie 20 września 2018 r.

Ustawa zmieniła przepisy przejściowe dotyczące ponoszenia opłat za usługi wodne – przedsiębiorcy będą musieli składać Wodom Polskim (lub, w zakresie opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji tereno-
wej – właściwemu wójtowi, burmistrzowi, prezydentowi) kwartalne deklaracje zawierające informacje pozwalające na obliczenie należnej opłaty. Deklaracje należy składać w ciągu 30 dni od zakończenia kwartału. Pierwsze takie deklaracje będą dotyczyły IV kwartału 2018 r.

Możliwe skutki

Przedsiębiorcy korzystający z usług wodnych będą musieli samodzielnie określić parametry, od których zależy wysokość opłaty (co, mając na uwadze wątpliwości dotyczące prawidłowego rozumienia tych regulacji, może być znacząco utrudnione).

45

Mała elektronizacja zamówień

adresaci zmiany

- zamawiający publiczni
- wykonawcy zamówień publicznych

Status: weszło w życie

W postępowaniach wszczętych od 18 kwietnia wykonawcy są zobowiązani składać, a zamawiający przyjmować Jednolity Europejski Dokument Zamówienia w formie elektronicznej, który jest opatrzony kwalifikowanym podpisem.

Regulacja ta opiera się na art. 90 ust. 3 dyrektywy 2014/24/UE i art. 80 ust. 3 dyrektywy 2014/25/UE.

Możliwe skutki

Poczynając od 18 kwietnia nie ma możliwości składania Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia w postaci innej niż elektroniczna.

46

Duża elektronizacja zamówień

adresaci zmiany

- zamawiający publiczni
- wykonawcy zamówień publicznych

Status: częściowo weszła w życie 18 października 2018 r.
(częściowo wchodzi w życie 1 stycznia 2020 r.)

Przepisy dyrektyw UE nakazują państwom członkowskim wprowadzenie obowiązkowej komunikacji w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (w przypadku zamawiających centralnych obowiązek ten istnieje od dnia 18 kwietnia 2017 r.).

Możliwe skutki

Od 18 października 2018 r., co do zasady, cała komunikacja między zamawiającymi a wykonawcami, w tym składanie ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, odbywa się tylko za pomocą środków komunikacji elektronicznej (należy przez to rozumieć środki w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną lub faks). Uchwalone w lipcu 2018 r. zmiany przesunęły jednak na 1 stycznia 2020 r. termin, od którego obowiązek ten wiąże zamawiających niebędących zamawiającymi centralnymi, którzy zlecają zamówienia poniżej progów unijnych.

Po 1 stycznia 2020 r. cały proces udzielenia zamówienia publicznego oraz aktywny monitoring poszczególnych postępowań i systemu zamówień publicznych będzie możliwy w ramach tworzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji centralnej Platformy e-Zamówienia, zintegrowanej z portalami e-Uслуг.

Nowelizacja ustawy o Partnerstwie Publiczno-Prywatnym

adresaci zmiany

- zamawiający publiczni
- wykonawcy zamówień publicznych

Status: weszła w życie

Ważniejsze zmiany:

- element opiniowania projektów PPP w następujących formach:
 - ocena realizacji przedsięwzięcia: obligatoryjna opinia, wydawana przez podmiot publiczny przed wszczęciem postępowania w formule PPP. Weryfikuje, czy realizacja projektu w inny sposób nie byłaby bardziej efektywna,
 - certyfikacja: fakultatywna i niewiążąca opinia wydawana przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na wniosek podmiotu publicznego przed wszczęciem postępowania w formule PPP. Stanowi wsparcie wykonanej oceny realizacji przedsięwzięcia,
 - test PPP: obligatoryjna i niewiążąca opinia wydawana przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w przypadku przekroczenia progu 300 mln zł. Weryfikuje, czy realizacja inwestycji nie będzie bardziej efektywna w formule PPP. Nie będzie miała zastosowania w przypadku przedsięwzięć, które od początku są planowane w formule PPP oraz w odniesieniu do projektów współfinansowanych ze środków UE,
- możliwość prowadzenia inwestycji w formie spółki kapitałowej. Możliwe jest też realizowanie partnerstwa w formie nowo zawiązanej spółki, (np. spółki celowej) jak i już istniejącej,
- zniesienie obowiązku wprowadzania kryteriów podziału zadań i ryzyka oraz terminów i wysokości przewidywanych płatności/świadczeń podmiotu publicznego,
- sposób zabezpieczenia umowy określa wyłącznie podmiot publiczny, art. 150 i 151 p.z.p. nie mają tutaj zastosowania,
- możliwość wyłączenia odpowiedzialności podmiotu publicznego za wynagrodzenie należne podwykonawcy robót budowlanych, którą ponosi inwestor na podstawie art. 647¹ § 1 k.c.

Możliwe skutki

Znowelizowana ustawa dalece uelastycznia prowadzenie postępowań oraz zawieranie umów w formule PPP, rozszerzając kompetencje stron do kształtowania wzajemnej współpracy. Nowe procedury mogą przełożyć się również na zwiększenie zainteresowania inwestycjami PPP po stronie podmiotów prywatnych.

Obowiązek opiniowania przedsięwzięć pod kątem efektywności pozwoli też znacznie upowszechnić korzystanie z formuły PPP w prowadzonych postępowaniach oraz może pozytywnie wpłynąć na decyzję podmiotów prywatnych co do udziału w postępowaniu.

Usprawnienie postępowania przed Urzędem Patentowym i rozszerzenie jego uprawnień

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty, które korzystają z ochrony praw własności przemysłowej lub będą się o nią ubiegać

Status: trwają prace nad projektem

Nowelizacja wprowadza postanowienia mające na celu usprawnienie postępowania przed UPRP oraz przepisy dostosowujące ustawę z 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2436 oraz Konwencji o patencie europejskim (EPC).

Ważniejsze zmiany:

- zmiana definicji znaku towarowego poprzez rezygnację z konieczności przedstawienia znaku towarowego w sposób graficzny,
- przedłużanie praw ochronnych na znaki towarowe będzie następować przez wniesienie opłaty za kolejny okres, bez konieczności złożenia jak dotychczas pisemnego wniosku i wydania decyzji przez UPRP,
- możliwość przeniesienia prawa ochronnego w stosunku do niektórych towarów,
- uprawnienie dla licencjodawcy do wystąpienia z powództwem o naruszenie prawa ochronnego na znak towarowy,
- uszczegółowienie określenia wynalazku i wymogu jednolitości jego zgłoszenia,
- możliwość wprowadzania poprawek do zastrzeżeń patentowych wynalazku, bez zmiany jego istoty aż do momentu wydania decyzji o udzielenie patentu,
- możliwość wystąpienia z roszczeniami nie tylko przeciwko osobie wprowadzającej do obrotu oznaczone już znakiem towary, które nie pochodzą od uprawnionego podmiotu, ale również przeciwko pośrednikowi, z którego usług korzystano przy naruszeniu prawa do znaku towarowego.

Możliwe skutki

Projekt ma na celu przyspieszenie procedur przed Urzędem Patentowym, a jednocześnie wyposażenie go w nowe kompetencje. Rozszerzenie uprawnień może jednak zwiększyć obciążenie Urzędu, a co za tym idzie zmniejszyć tempo rozpatrywania poszczególnych spraw.

49 Dostosowanie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o ochronie baz danych w zakresie dostępu do utworów przez osoby niewidome i słabowidzące

Status: ustawa uchwalona 22 listopada 2018
(wejście w życie: 28 grudnia 2018 r.)

Projekt dotyczy wdrożenia do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2017/1564 w sprawie niektórych dozwolonych sposobów korzystania z określonych utworów i innych przedmiotów chronionych prawem autorskim i prawami pokrewnymi z korzyścią dla osób niepełnosprawnych w zakresie zmysłu wzroku (niewidomych lub niedowidzących) lub osób z niepełnosprawnościami umożliwiającymi zapoznanie się z drukiem.

Możliwe skutki

Wprowadzone zmiany mają ułatwić m.in. tworzenie kopii utworów w takim formacie, aby miały do niego ułatwiony dostęp osoby z dysfunkcjami wzroku (w ramach dozwolonego użytku).

Zmiana przepisów prowadzi do ustalenia kręgu podmiotów upoważnionych do tworzenia kopii oraz wprowadzenia zasad wymiany kopii między państwami europejskimi. Analogiczny dozwolony użytek zostanie również przewidziany w ustawie o ochronie baz danych.

Upoważnione podmioty, czyli organizacje zarówno publiczne, jak i prywatne działające niekomercyjnie na rzecz osób niepełnosprawnych, będą mogły udostępniać im literaturę i inne utwory wyrażone słowem pisanym, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi lub notacją oraz związanymi z nimi utworami plastycznymi lub fotograficznymi, w formie dla nich przystosowanej. Wolno im będzie kopiować książki, ale także dostosowywać je do potrzeb osób mających problemy z czytaniem. W grę wchodzi druk przy użyciu alfabetu Braille'a, utworzenie kopii elektronicznej (e-booki) z większymi literami czy też nagranie audiobooka. Osoby niepełnosprawne będą mogły za darmo korzystać z baz tych kopii.

Wśród podmiotów upoważnionych znajdują się: instytucje publiczne lub organizacje nienastawione na zysk oferujące takie same usługi beneficjentom w ramach swoich głównych działań, obowiązków instytucjonalnych lub w ramach swoich zadań realizowanych w interesie publicznym. W praktyce będą to zapewne organizacje pożytku publicznego, fundacje, stowarzyszenia działające na rzecz niepełnosprawnych, ewentualnie wydawnictwa książkowe czy internetowe.

50

Dostosowanie Prawa własności przemysłowej do standardów międzynarodowych i wyeliminowanie błędów w implementacji aktów prawnych UE

Status: trwają prace nad projektem

Najistotniejsze zmiany:

- wprowadzenie kadencyjności urzędu Prezesa UPRP,
- dowód pierwszeństwa jest wydawany na podstawie zgłoszenia dokonanego w UP,
- doprecyzowanie brzmienia katalogu wytworów nie będących wynalazkami (art. 28 p.w.p.), np. zmiana dotychczasowego określenia „programy do maszyn cyfrowych” na „programy komputerowe”,
- wprowadzenie możliwości ograniczenia patentu przez zmianę zastrzeżeń patentowych,
- nowa definicja wzoru użytkowego umożliwiająca uzyskanie ochrony na niższym poziomie niż patent; służy temu uproszczenie pojęć: „użyteczność” zastąpiona zwrotem „przemysłowa stosowność”, które jest już stosowane i interpretowane na gruncie ochrony patentowej,
- wprowadzenie postanowień dotyczących zabezpieczenia dowodów naruszenia praw,
- wprowadzenie postanowień dotyczących udzielenia informacji.

Możliwe skutki

Projekt dostosowuje przepisy krajowe do Konwencji o udzielaniu patentów europejskich oraz Układu o współpracy patentowej sporządzonego w Waszyngtonie.

51

Ochrona niejawnego know-how i niejawnych informacji handlowych przed ich bezprawnym pozyskiwaniem, wykorzystaniem i ujawnianiem

Status: ustawa weszła w życie 4 września 2018 r.

Najważniejsze zmiany:

- czynem nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do cudzych informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa będzie ich ujawnienie, wykorzystanie lub pozyskanie (dotychczasowe brzmienie powołanego przepisu nie sankcjonowało działania polegającego na pozyskaniu takich informacji),
- usunięcie z treści art. 11 u.z.n.k. ust. 2, który przewiduje, że pracownik przedsiębiorcy jest zobowiązany do przestrzegania zakazu ujawniania, wykorzystania lub przekazywania informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa przez okres 3 lat od dnia ustania stosunku pracy (lub innego

stosunku prawnego, na podstawie którego świadczy pracę na rzecz przedsiębiorcy). Przyjmuje się, że omawiana regulacja ogranicza ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa – czas ochrony tajemnicy w przypadku pracownika został ograniczony do 3 lat od dnia ustania stosunku pracy,

- pozyskanie informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa będzie stanowiło czyn nieuczciwej konkurencji w każdym przypadku, jeżeli nastąpiło bez zgody uprawnionego do rozporządzania informacjami i jednocześnie wynika z nieuprawnionego dostępu, przywłaszczenia lub kopiowania dokumentów, przedmiotów, materiałów, substancji lub plików elektronicznych,
- wprowadzenie środków ochrony prawnej w sytuacji naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa (zasądzenie wynagrodzenia za korzystanie z tajemnicy przedsiębiorstwa w przyszłości, określenie odszkodowania jako równowartości opłaty licencyjnej należnej z tytułu korzystania z tajemnicy przedsiębiorstwa),
- uregulowanie wprost w ustawie, że produkowanie, oferowanie oraz wprowadzanie do obrotu (a także przywóz, wywóz lub przechowywanie w tych celach) towarów, których właściwości, w tym właściwości estetyczne i funkcjonalne, proces produkcji lub wprowadzania na rynek zostały znacznie ukształtowane w następstwie np. pozyskania tajemnicy przedsiębiorstwa stanowi przejaw naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa,
- wprowadzenie w ramach postępowania zabezpieczającego możliwości domagania się przez obowiązanego złożenia odpowiedniej sumy pieniężnej w celu zabezpieczenia roszczeń uprawnionego z tytułu dalszego wykorzystywania tajemnicy przedsiębiorstwa (zamiast np. zajęcia rzeczy ruchomych). Postanowienie takie będzie mogło zapaść tylko po przeprowadzeniu rozprawy.

Możliwe skutki

Projekt stanowi transpozycję do prawa polskiego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/943 z 8 czerwca 2016 r. w sprawie ochrony niejawnego know-how i niejawnych informacji handlowych (tajemnic przedsiębiorstwa) przed ich bezprawnym pozyskiwaniem, wykorzystaniem i ujawnianiem.

Zmiany zostaną wprowadzone m.in. do ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz Kodeksu postępowania cywilnego.

52

Ustawa o produktach kosmetycznych

adresaci zmiany

- branża kosmetyczna

Status: ustawa uchwalona 4 października 2018 r.
(czeka na ogłoszenie w Dzienniku Ustaw) ▶

Ustawa ma zapewnić stosowanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1223/2009 z 30 listopada 2009 r. dotyczącego produktów kosmetycznych. Jej skutkiem ma być poprawa nadzoru nad bezpieczeństwem kosmetyków. W szczególności na jej mocy zostanie utworzony System Informowania o Ciężkich Działaniach Niepożądanych Spowodowanych Stosowaniem Produktów Kosmetycznych.

Możliwe skutki

- Wytwórcy kosmetyków zostaną zobowiązani do zgłoszenia zakładów do właściwych ze względu na położenie zakładu powiatowych inspektorów sanitarnych w terminie 9 miesięcy od daty wejścia w życie ustawy.
- Wyznaczone osoby odpowiedzialne za wprowadzanie kosmetyku do obrotu będą musiały dostosować dokumentację kosmetyków do zwiększonych wymogów regulacyjnych w zakresie ich bezpieczeństwa.
- Zaostrzone zostaną kary pieniężne za nieprzestrzeganie obowiązków w zakresie wytwarzania, wprowadzania do obrotu, oznakowania oraz prowadzenia i przechowywania dokumentacji dotyczącej bezpieczeństwa kosmetyków.

53

**Uregulowanie stosowania w szpitalach
produktów leczniczych terapii zaawansowanej (ATMP)**

adresaci zmiany

- branża medyczna

Status: nowelizacja weszła w życie 8 sierpnia 2018 r. ▶

Wprowadzenie i uregulowanie wyjątku szpitalnego stosowania produktu leczniczego terapii zaawansowanej polegającego na niesystematycznym stosowaniu leku ATMP przygotowanego na wyłączną odpowiedzialność lekarza dla indywidualnego pacjenta. Podstawą prawną ma być wydawana przez Głównego Inspektora Farmaceutycznego zgoda na wytwarzanie tego rodzaju produktu z zachowaniem szczegółowych obowiązków dotyczących zapewnienia jakości i bezpieczeństwa stosowania tego rodzaju zindywidualizowanych produktów, w szczególności w odniesieniu do zachowania standardów Dobrej Praktyki Wytwarzania oraz zatrudniania Osoby Kompetentnej – odpowiedzialnej za zwalnianie serii produktów.

Możliwe skutki

Stworzenie ram prawnych dla stosowania w szpitalach innowacyjnych terapii, w szczególności genowych i z użyciem komórek macierzystych, bez konieczności rejestracji produktu leczniczego ATMP w Europejskiej Agencji Leków, lecz na podstawie procedury krajowej przed Głównym Inspektorem Farmaceutycznym.

54

Zmiany na rynku alkoholi

adresaci zmiany

- branża spożywcza (alkoholowa)

Status: trwają prace nad projektem

Nałożenie na producentów, dystrybutorów i importerów napojów alkoholowych o mocy powyżej 1,2% oraz piwa obowiązku podawania na etykiecie wykazu składników oraz informacji o wartości odżywczej.

Ponadto:

- wprowadzenie zakazu wprowadzenia do obrotu alkoholu w postaci proszku, żelu lub pasty,
- ograniczenie dozwolonego czasu reklamy piwa do godzin nocnych, tj. pomiędzy 23 wieczorem a 6 rano,
- zobowiązanie sprzedawców alkoholu do odmowy sprzedaży alkoholu osobom, które na prośbę sprzedawcy nie przedstawią dokumentu potwierdzającego pełnoletność.

Możliwe skutki

Poddanie branży alkoholowej zastrzonym regulacjom, po części wzorowanym na stosowanych wobec branży tytoniowej.

Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, w tym ustawy o kosztach sądowych

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty jako strony postępowania cywilnego

Status: projekt ustawy z 27 listopada 2017 r.
(przed złożeniem w Radzie Ministrów)

Nowe rozwiązania mają przyspieszyć rozpoznanie spraw. Projekt przewiduje wprowadzenie odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych (z możliwością rezygnacji z tego trybu postępowania na wniosek osoby niebędącej przedsiębiorcą lub będącej mikroprzedsiębiorcą). Sąd ma dążyć do rozstrzygnięcia sprawy w ciągu 6 miesięcy od dnia wniesienia odpowiedzi na pozew.

Zmiany dotyczą również postępowania nakazowego, upominawczego, uproszczonego, elektronicznego postępowania upominawczego oraz systemu wnoszenia środków odwoławczych.

Projekt przewiduje, że czynności w ramach tzw. postępowania międzyinstancyjnego (włącznie z badaniem jego dopuszczalności, a także braków formalnych i fiskalnych środka odwoławczego) będą wykonywane przez sąd drugiej instancji, a nie jak dotychczas przez sąd pierwszej instancji. Wprowadza zasadę ponownego rozpoznania sprawy (po uchyleniu orzeczenia przez sąd drugiej instancji) przez ten sam skład sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie.

Zgodnie z projektem część zażaleń będzie rozpoznawana przez inny skład sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie (w szczególności w kwestiach wypadkowych i niekończących postępowania).

System kosztów opłat sądowych w sprawach cywilnych również ma zostać zmieniony, np. poprzez podniesienie opłaty sądowej od pozwu.

Projekt zmierza do poszerzenia kompetencji referendarzy sądowych i umożliwienia im podejmowania czynności również w sądach apelacyjnych i w dodatkowych kategoriach spraw.

Możliwe skutki

- Zmiany w postępowaniach dotyczących spraw gospodarczych zmierzają do nałożenia zwiększonych rygorów dowodowych na strony.
- Zgodnie z projektem strona będzie zobowiązana w swym pierwszym piśmie procesowym powołać wszystkie twierdzenia i dowody pod rygorem utraty prawa ich powoływania w dalszym postępowaniu oraz oświadczyć, że powołała wszystkie twierdzenia i dowody. Jeżeli pierwsze pismo procesowe strony nie będzie zawierało ww. oświadczenia, strona będzie wzywana do powołania, w piśmie procesowym złożonym w terminie tygodnia od wezwania, wszystkich twierdzeń i dowodów pod rygorem utraty prawa ich powoływania w dalszym postępowaniu.
- Ułatwienie konsumentom dochodzenia praw przed sądem przez uniemożliwienie skorzystania w sprawach przeciwko konsumentom z własności przemiennej (np. wytoczenia powództwa przed sąd właściwy miejscowo dla przedsiębiorcy).

Zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty jako strony postępowania cywilnego

Status: weszła w życie 9 lipca 2018 r.

Wprowadzono dodatkowy wymóg dla pozwu, tj. dodano w art. 187 k.p.c. w § 1: „oznaczenie daty wymagalności roszczenia w sprawach o zasądzenie roszczenia”.

Możliwe skutki

Bez wskazania daty wymagalności roszczenia pozew jest wadliwy.

Zmiany w Kodeksie cywilnym

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty jako strony postępowania cywilnego

Status: ustawa weszła w życie 9 lipca 2018 r.
(poza art. 4, który wszedł w życie 9 września 2018 r.)

Ustawa z 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw skraca podstawowe terminy przedawnienia roszczeń (6 lat zamiast 10 lat), pozostawia jednak regulację, zgodnie z którą dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej termin przedawnienia wynosi 3 lata. Wprowadzono nowy sposób liczenia upływu terminu przedawnienia.

Nowelizacja wprowadziła odmienne zasady przedawnienia roszczeń w stosunkach z konsumentami. Zgodnie z dodanym art. 117 § 21 k.c. po upływie terminu przedawnienia przedsiębiorca nie będzie mógł domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi.

Zmianie ulega również art. 889 § 1 pkt 1 k.p.c. dotyczący egzekucji wierzytelności z rachunku bankowego. Dodano nową regulację art. 889 § 2 przewidującą, że bank po otrzymaniu od komornika zawiadomienia o zajęciu rachunku bankowego zablokuje środki na rachunku, natomiast nie będzie zobowiązany do bezzwłocznego przekazania środków na pokrycie należności, lecz będzie zobowiązany do przekazania tych środków na rachunek bankowy komornika po upływie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zajęciu. Wyjątkowo w razie egzekucji bieżących alimentów lub rent bank ma obowiązek niezwłocznego przekazania środków pieniężnych z zajętego rachunku na rachunek bankowy komornika.

Możliwe skutki

- Ogólny termin przedawnienia zostanie skrócony do 6 lat. Poza zmianą długości terminów przedawnienia oraz zasad przedawnienia roszczeń przysługujących przedsiębiorcom przeciwko konsumentom, znaczenie praktyczne mają też przepisy przejściowe ustawy rozstrzygające o zasadach przedawnienia roszczeń istniejących w dniu 9 lipca 2018 r. i do tego dnia nieprzedawnionych.
- Skrócenie dotychczasowych terminów, w których wierzyciel mógł dochodzić od dłużnika swoich roszczeń. Utrudnienie dla wierzycieli.
- Wzmocnienie możliwości podjęcia przez dłużnika obrony przed egzekucją. Zachowane zostają jednak środki mające uniemożliwić dłużnikowi uchylene się od egzekucji.

Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych

adresaci zmiany

- spółki prawa handlowego

Status: wchodzi w życie 13 października 2019 r.

Nowa ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy, która implementuje przepisy unijnej czwartej dyrektywy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy (tzw. AMLD4), przewiduje utworzenie Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych.

Możliwe skutki

- Spółki osobowe i kapitałowe będą zobowiązane do zgłoszenia do centralnego rejestru i aktualizowania danych tzw. beneficjentów rzeczywistych spółki, nawet jeżeli spółka nie prowadzi działalności skutkującej uznaniem jej za instytucją obowiązaną.
- Przepisy o Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych wchodzi w życie 13 października 2019 r., przy czym spółki wpisane do KRS przed tym dniem zobowiązane są dokonać zgłoszenia do rejestru w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tych przepisów, a więc do 14 kwietnia 2020 r.

Ustawa o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa

adresaci zmiany

- branża IT • e-commerce • branża finansowa
- transport • energetyka • branża medyczna

Status: weszła w życie 28 sierpnia 2018 r.

Ustawa implementuje dyrektywę NIS i wprowadza dla niektórych kategorii przedsiębiorców obowiązki w zakresie zapewnienia cyberbezpieczeństwa. Przepisy ustanowiły dwie kategorie podmiotów:

- operatorów usług kluczowych – podmioty świadczące jeden z rodzajów usług wskazanych na podstawie ustawy i uznane za operatorów usług kluczowych w drodze decyzji administracyjnej,
- dostawców usług cyfrowych w postaci internetowych platform handlowych, wyszukiwarek internetowych lub usług przetwarzania w chmurze (z wyłączeniem mikro- i małych przedsiębiorców).

Operatorzy usług kluczowych mają szerszy zakres obowiązków niż dostawcy usług cyfrowych.

Możliwe skutki

Niektórzy przedsiębiorcy z branży energetycznej, transportowej, finansowej, medycznej oraz dostawcy pewnych rodzajów infrastruktury cyfrowej mogą zostać uznani na mocy decyzji administracyjnej za operatorów usług kluczowych, którzy muszą m.in.:

- wdrożyć system zarządzania bezpieczeństwem,
- identyfikować i obsługiwać incydenty,
- dostarczać użytkownikom usług określone informacje,
- przeprowadzić audyt bezpieczeństwa IT co najmniej raz na dwa lata.

Dostawcy usług cyfrowych muszą m.in.:

- wdrożyć zabezpieczenia adekwatne do ryzyka,
- identyfikować i obsługiwać incydenty.

Przedsiębiorcy mogą powierzyć realizację niektórych nowych obowiązków podmiotom świadczącym usługi z zakresu cyberbezpieczeństwa spełniającym wymagania określone w ustawie.

60

Krajowy schemat identyfikacji elektronicznej

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: weszła w życie 11 i 29 września 2018 r.

Nowelizacja ustawy o usługach zaufania wyznacza ramy prawne dla korzystania ze środków identyfikacji elektronicznej, czyli danych umożliwiających ustalenie tożsamości usługobiorcy podczas korzystania z usług online. W tym celu ustawa określa zasady funkcjonowania krajowego schematu identyfikacji elektronicznej, składającego się z węzła krajowego oraz węzła transgranicznego.

Do węzła krajowego mogą być przyłączane systemy, w ramach których są wydawane środki identyfikacji elektronicznej, oraz systemy, w których są udostępniane usługi online wymagające identyfikacji usługobiorcy.

Natomiast węzeł transgraniczny ma umożliwiać korzystanie z notyfikowanych środków identyfikacji elektronicznej wydawanych w innych państwach członkowskich UE.

Możliwe skutki

- Podmioty prywatne będą mogły ubiegać się o przyłączenie własnego systemu identyfikacji elektronicznej do węzła krajowego i wydawać w jego ramach środki identyfikacji elektronicznej.
- Podmioty prywatne będą mogły ubiegać się o przyłączenie do węzła krajowego własnego systemu IT, w którym udostępniane są usługi online, i polegać na środkach identyfikacji elektronicznej w celu ustalania tożsamości usługobiorców.
- Podmioty prywatne będą mogły uzyskiwać środki identyfikacji elektronicznej w ramach tworzonych systemów identyfikacji elektronicznej i posługiwać się nimi w tych usługach online (w tym oferowanych przez podmioty publiczne), które zostaną przyłączone do schematu krajowego.

61

Specustawa mieszkaniowa

adresaci zmiany

- deweloperzy

Status: ustawa weszła w życie 22 sierpnia 2018

Ustawa upraszcza zasady i procedury przygotowania i realizacji inwestycji mieszkaniowych. Wprowadza m.in. możliwość realizacji inwestycji mieszkaniowej na terenach nieobjętych planem zagospodarowania przestrzennego lub terenach objętych takim planem pod warunkiem, że nie będzie ona sprzeczna z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (warunek ten nie ma zastosowania do terenów kolejowych, wojskowych, produkcyjnych, lub usług pocztowych).

Ustawa upraszcza proces inwestycyjny m.in. poprzez wprowadzenie możliwości wyrażenia w decyzji o pozwoleniu na budowę zgody na wycinkę drzew i krzewów oraz zgody na przeprowadzenie ciągów przewodów, urządzeń i instalacji, w zakresie niezbędnym na realizację inwestycji.

Możliwe skutki

Zwiększenie liczby inwestycji w nieruchomości przeznaczone na cele mieszkaniowe.

62

Przekształcenie udziałów w prawie użytkowania wieczystego we własność

adresaci zmiany

- właściciele nieruchomości mieszkaniowych

Status: ustawa weszła w życie 5 października 2018 r.

Z dniem 1 stycznia 2019 r. udziały właścicieli odrębnych lokali w prawie współużytkowania wieczystego gruntów, na których znajdują się lokale, zostaną z mocy prawa przekształcone we współwłasność.

W zamian za przekształcenie właściciele będą zobowiązani do uiszczania przez 20 lat opłaty przekształceniowej.

Zmiana obejmie jedynie grunty zabudowane budynkami o przeznaczeniu mieszkaniowym, tj. budynki jednorodzinne i budynki, w których co najmniej połowa lokali to lokale mieszkalne.

Możliwe skutki

Uporządkowanie stanu prawnego wielu nieruchomości.

Spółki inwestujące w najem nieruchomości

adresaci zmiany

- deweloperzy
- prywatni inwestorzy

Status: trwają prace nad projektem

Projektowana ustawa wprowadzi do polskiego systemu prawnego tzw. REIT-y – tj. znane za granicą spółki inwestujące w najem nieruchomości. Projektowana ustawa zakłada, że REIT-y będą działały w formie spółek akcyjnych (w tym również za pośrednictwem spółek zależnych). Zachętą do inwestowania w nieruchomości będą ulgi podatkowe. Zgodnie z obecnym projektem ustawy REIT-y będą mogły inwestować wyłącznie w nieruchomości mieszkaniowe. Rejestr takich spółek będzie prowadzony przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Możliwe skutki

- Zwiększenie zainteresowania inwestycjami w sektorze rynku nieruchomości mieszkalnych na wynajem.
- Zwiększenie zaangażowania inwestorów krajowych w rynek nieruchomości mieszkaniowych.

64

[Ordynacja podatkowa] Dodatkowe zobowiązanie podatkowe

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r. ➔

Organ podatkowy wymierzy tzw. dodatkowe zobowiązanie podatkowe decyzji opartej na ogólnej lub szczególnej klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania oraz przepisach o cenach transferowych.

Wysokość dodatkowego zobowiązania podatkowego to odpowiednio 10% (w przypadku PIT i CIT) oraz 40% (w przypadku innych podatków) kwoty korzyści podatkowej.

W szczególnych przypadkach (w szczególności wysoka kwota korzyści, łączne zaistnienie przesłanek dodatkowego zobowiązania podatkowego) zobowiązanie może ulec podwojeniu, a nawet potrojeniu.

Możliwe skutki

Celem jest uszczelnienie systemu poboru podatków dochodowych. Zakres przedmiotowy dodatkowego zobowiązania podatkowego może jednak wprowadzić dodatkowe wątpliwości podatników i płatników, w szczególności w zakresie czynności restrukturyzacyjnych i podatku u źródła.

65

[Ordynacja podatkowa] Raportowanie schematów podatkowych (*Mandatory Disclosure Rules*)

adresaci zmiany

- zawody zaufania publicznego

Status: wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r. ➔

Podmioty i osoby doradzające we wdrażaniu schematów podatkowych (scenariuszy zmierzających do uzyskania korzyści podatkowej) będą zobowiązane do raportowania ich organom podatkowym.

Możliwe skutki

Szeroki zakres przepisów rodzi wątpliwości z perspektywy zgodności z prawem unijnym i przepisami dotyczącymi tajemnicy zawodowej w przypadku zawodów zaufania publicznego (m.in. adwokatów, radców prawnych i doradców podatkowych).

66

[Ordynacja podatkowa] Interpretacje podatkowe

adresaci zmiany

- wszyscy podatnicy

Status: wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r.

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej będzie mógł odmówić wydania interpretacji, której przedmiotem są przepisy mające na celu przeciwdziałanie unikaniu opodatkowania.

Możliwe skutki

Należy się spodziewać malejącego znaczenia interpretacji indywidualnej jako narzędzia zarządzania ryzykiem podatkowym.

67

[CIT]

Stawka 9% dla małych podatników

adresaci zmiany

- mali podatnicy CIT

Status: wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r.

Stawka preferencyjna CIT dla małych i nowo utworzonych podatników ulegnie obniżeniu z 15% do 9%. Stawka preferencyjna nie dotyczy zysków kapitałowych.

Możliwe skutki

Obniżenie obciążeń fiskalnych małych podmiotów i startupów.

68

[CIT/PIT]

Ceny transferowe

adresaci zmiany

- wszyscy podatnicy

Status: wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r.

Zasadnicze zmiany w zakresie przepisów o cenach transferowych, w szczególności:

- wprowadzenie definicji ceny transferowej,
- rozszerzenie definicji podmiotów powiązanych,

- wprowadzenie możliwości korekty cen transferowych,
- zmiana limitów do sporządzania dokumentacji podatkowych,
- uszczegółowienie przepisów dotyczących wartości transakcji,
- zwolnienie określonych transakcji z obowiązku przygotowania dokumentacji cen transferowych,
- uproszczenia dokumentacyjne dla usług o niskiej wartości dodanej i niektórych pożyczek.

Możliwe skutki

- Oczekiwanym skutkiem zmian będzie usunięcie części kontrowersji związanych z wykonywaniem obowiązków wynikających z przepisów o cenach transferowych.
- Skutkiem nowych przepisów powinno być obniżenie obciążeń biurokratycznych związanych z transakcjami z podmiotami powiązanymi w stosunku do transakcji wiążących się z niskim ryzykiem nadużyć.

69

[CIT/PIT] IP Box

adresaci zmiany

- podatnicy z branż innowacyjnych

Status: wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r. ►

Ulga IP Box pozwoli na korzystanie z preferencyjnej stawki podatku 5% do dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej. Prawa te powinny być wytworzone, rozwinięte lub ulepszone przez podatnika w ramach prowadzonej przez niego działalności badawczo-rozwojowej.

Kwalifikowane prawa własności intelektualnej będą obejmowały w szczególności patenty, prawa do programów komputerowych i prawa ochronne na produkty lecznicze.

Możliwe skutki

Zachęta do rozwoju dla branż innowacyjnych.

70

[CIT/PIT] Podatek u źródła

adresaci zmiany

- podatnicy dokonujący płatności dywidend, odsetek i opłat licencyjnych na rzecz podmiotów zagranicznych

Status: wchodzi w życie 1 lipca 2019 r. ►

Obecny system poboru podatku u źródła oparty na zwolnieniu/zastosowaniu obniżonej stawki podatki przez płatnika zostanie zastąpiony przez system zwrotu.

Od 1 stycznia 2019 r. co do zasady płatnik będzie zobowiązany do zapłaty podatku u źródła według stawki podstawowej. Następnie płatnik lub odbiorca płatności będą mogli ubiegać się o zwrot różnicy pomiędzy zapłaconą kwotą a stawką preferencyjną wynikającą z ustawy czy umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania.

Nowy system poboru nie znajdzie zastosowania w przypadku, gdy płatności na rzecz jednego podmiotu nie przekroczą 2 mln zł rocznie oraz w przypadku spełnienia dodatkowych wymogów formalnych (m.in. uzyskania opinii organu podatkowego).

Możliwe skutki

- Można się spodziewać, że nowe przepisy rykoszetem uderzą w płatników (w przypadku umów zawierających klauzule gross up) i ich płynność finansową.
- Należy się spodziewać zwiększenia praktycznego znaczenia klauzul gross up w umowach.

71 [CIT/PIT] Exit tax

adresaci zmiany

- podmioty przenoszące rezydencję podatkową

Status: wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r. ▶

Istotą exit tax jest opodatkowanie niezrealizowanych zysków w związku z przeniesieniem przez podatnika składnika majątku lub rezydencji podatkowej do innego państwa. Stosowanie exit tax dotyczy sytuacji, w których Polska traci prawo do opodatkowania wzrostu wartości niektórych składników majątku efektywnie wygenerowanego przed przeniesieniem.

Stawki podatku wyniosą 19% (PIT, pod warunkiem że ustalona jest wartość podatkowa składnika majątku, i CIT) i 3% (PIT, gdy nie ustala się wartości podatkowej składnika majątku).

Możliwe skutki

Ograniczenie możliwości optymalizacji podatkowej polegającej na przeniesieniu składników majątku za granicę.

72

[CIT/PIT]

Kryptowaluty

adresaci zmiany

- osoby i spółki inwestujące w kryptowaluty

Status: wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r. ▶

Nowelizacja wprowadzi definicję kryptowaluty i sprecyzuje zasady ustalania przychodów i kosztów związanych z obrotem i wydobywaniem kryptowalut.

Dochód z kryptowalut będzie uznany za dochód z kapitałów pieniężnych.

Możliwe skutki

Uregulowanie dotychczasowej niespójnej linii interpretacyjnej organów podatkowych może zatrzymać odpływ inwestorów i giełd kryptowalutowych z Polski.

73

[CIT/PIT]

Zagraniczne spółki kontrolowane (CFC)

adresaci zmiany

- podatnicy posiadający podmioty zależne w rajach podatkowych

Status: wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r. ▶

Zakres definicji zagranicznej spółki kontrolowanej zostanie rozszerzony o fundacje rodzinne i trust.

Możliwe skutki

Niepożądanym skutkiem zmienionych przepisów może być ograniczenie dostępu polskich podatników do instrumentów planowania spadkowego niedostępnych w Polsce, a niekoniernie przeznaczonych dla celów agresywnej optymalizacji podatkowej.

74

[VAT]

Opodatkowanie bonów

adresaci zmiany

- dystrybutorzy produktów przedpłaconych (pre-paid)

Status: oczekuje na podpis Prezydenta (planowane wejście w życie 1 stycznia 2019 r.) ▶

W ślad za przepisami europejskimi ustawa o VAT wprowadzi rozróżnienie produktów przedpłaconych, takich jak doładowania telefoniczne, na dwie kategorie.

Każde przekazanie bonu jednego przeznaczenia (wymienialnego na konkretną usługę) będzie co do zasady podlegało opodatkowaniu VAT. W przypadku bonów różnego przeznaczenia (wymienialnych na różne towary lub usługi) opodatkowanie zostanie odroczone do momentu dostawy towaru lub realizacji usługi.

Możliwe skutki

Zmiana powinna rozstrzygnąć wieloletnie dyskusje co do charakteru produktów przedpłaconych na gruncie VAT.

75

[Ordynacja podatkowa] Interpretacje grupowe

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: konsultacje publiczne

- Do Ordynacji Podatkowej wprowadzona zostanie instytucja wniosku grupowego. Wniosek ten znajdzie zastosowanie do transakcji z udziałem podmiotów powiązanych.
- Wnioskodawca będzie zobowiązany m.in. do wskazania uzyskanych i oczekiwanych korzyści (w tym podatkowych) wynikających z dokonania transakcji, jak również do wskazania wartości tych korzyści.
- Wydłużeniu ulegnie termin do wydania interpretacji z wniosku wspólnego (z 3 do 6 miesięcy).
- Projekt zakłada, że podatnicy, którzy otrzymali interpretacje obejmujące transakcje z podmiotami powiązаныmi, będą zobowiązani do dostarczenia Dyrektorowi Krajowej Informacji Skarbowej informacji uzupełniających (zgodnie z nowymi wymogami dotyczącymi wniosków wspólnych) pod rygorem wygaśnięcia interpretacji indywidualnych wydanych przed wejściem w życie ustawy.

Możliwe skutki

Retrospektywny skutek nowych przepisów sprawia, że podatnicy będą musieli zweryfikować otrzymane w przeszłości interpretacje pod kątem nowych wymogów.

76

[CIT/PIT]

Podatek od nieruchomości komercyjnych

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r.

Zmianie ulegnie przedmiot opodatkowania podatkiem od nieruchomości komercyjnych. Opodatkowanie zostanie ograniczone do budynków oddanych do odpłatnego używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy czy leasingu.

Zmianie ulegnie też sposób ustalania kwoty wolnej od podatku. Próg 10 000 000 złotych będzie przyporządkowany do wszystkich nieruchomości podatnika, a nie do każdej z nieruchomości z osobna.

Planowana data wejścia w życie zmian to co do zasady 1 stycznia 2019 r., przy czym zmiany korzystne dla podatników wejdą w życie ze skutkiem retrospektywnym.

Możliwe skutki

Celem zmian jest przede wszystkim uszczelnienie podatku i wyeliminowanie możliwości optymalizacji w tym zakresie.

77

[PIT/CIT]

Ulga na złe długi

adresaci zmiany

- wszyscy podatnicy

Status: trwają prace legislacyjne
(planowane wejście w życie – 2019 r.)

Planowane jest wprowadzenie możliwości pomniejszenia przez wierzyciela podstawy opodatkowania o kwotę wierzytelności, jeżeli wierzytelność ta nie zostanie uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie w ciągu 120 dni liczonych od dnia upływu terminu jej płatności określonego w umowie lub na fakturze (tzw. złe długi).

Po stronie dłużnika wprowadzony zostanie obowiązek podwyższenia podstawy opodatkowania.

Nowa ulga na złe długi znajdzie zastosowanie wyłącznie do transakcji B2B.

Możliwe skutki

Oczekiwanym skutkiem planowanych zmian będzie zmniejszenie zatorów płatniczych w relacjach pomiędzy przedsiębiorcami.

O KANCELARII

Kancelaria Wardyński i Wspólnicy, założona w 1988 roku, jest jedną z największych niezależnych kancelarii prawnych w Polsce. Skupiamy się na biznesowych potrzebach naszych klientów, pomagając im znaleźć skuteczne i praktyczne rozwiązanie najtrudniejszych problemów prawnych.

Dbamy o zachowanie najwyższych standardów prawniczych i biznesowych. Angażujemy się w budowę obywatelskiego państwa prawa. Bierzymy udział w projektach non profit i działaniach pro bono.

Nasi prawnicy są aktywnymi członkami polskich i międzynarodowych organizacji prawniczych, dzięki czemu mają dostęp do światowego know-how i rozwijają sieć kontaktów z najlepszymi prawnikami i kancelariami na świecie, z czego korzystają później nasi klienci.

Obecnie w firmie jest ponad 100 prawników świadczących obsługę prawną w języku polskim, angielskim, francuskim, niemieckim, hiszpańskim, włoskim, rosyjskim, czeskim i koreańskim. Nasze biura znajdują się w Warszawie, Krakowie, Poznaniu i Wrocławiu.

Doradzamy również klientom indywidualnym, start-upom, a także klientom z sektora budowlanego, sektora energii i przemysłu energochłonnego, handlu i dystrybucji, gospodarki morskiej, kolei i lotnictwa, mediów i reklamy, ochrony zdrowia, produkcji, rolnictwa, sportu, transportu i logistyki, sektora zbrojeniowego oraz sektora farmaceutycznego, żywności i FMCG.

Dzielimy się wiedzą i doświadczeniem za pośrednictwem codozasady.pl – portalu dla prawników i przedsiębiorców, firmowego Rocznika, bloga prawa nowych technologii (newtech.law) oraz licznych publikacji i opracowań.

wardynski.com.pl

codozasady.pl

newtech.law

Wardyński i Wspólnicy

Al. Ujazdowskie 10, 00-478 Warszawa

Tel.: 22 437 82 00, 22 537 82 00

Faks: 22 437 82 01, 22 537 82 01

E-mail: warsaw@wardynski.com.pl

30lat **WAR WSP**
DYŃ ÓLN
SKI+ ICY•